

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

G1
21
105

3221.105

Harvard College Library.

FROM THE

CONSTANTIUS FUND.

Established by Professor E. A. SOPHOCLES of Harvard University for "the purchase of Greek and Latin books, (the ancient classics) or of arabic books, or of books illustrating or explaining such Greek, Latin, or Arabic books." Will, dated 1880.)

Received 6 Jan. 1897.

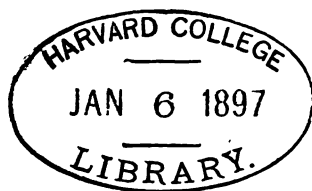
⊙

ADNOTATIONES CRITICAE
IN LONGINI
QVI FERTVR *ΠΕΡΙ ΥΨΟΥΣ*
LIBELLVM.

DISSERTATIO INAVGVRALIS
GRAECE SCRIPTA
QVAM
AMPLISSIMO PHILOSOPHORVM MARBVRGENSIVM ORDINI
AD
SVMMOS IN PHILOSOPHIA HONORES
RITE CAPESSENDOS
ORTVLIT
ANTONIVS JANNARAKIS
CRETENSIS.

MARBVRGI CATTORVM
MDCCCLXXX.

9221.105

Constantius fund.

ΕΙΣ ΤΟ
ΠΕΡΙ ΥΨΟΥΣ
ΛΕΓΟΜΕΝΟΝ ΒΙΒΛΙΟΝ
ΚΡΙΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ
ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑΚΗ
ΚΡΗΤΟΣ.

ΤΩ

ΕΝ ΜΑΡΒΟΥΡΓΗ

ΚΛΗΓΗΤΗ

ΙΟΥΛΙΩ ΚΑΙΣΑΡΙ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩΣ

ΠΡΟΣΦΩΝΕΙΤΑΙ.

ΛΕΞΕΙΣ ΣΥΝΤΕΤΜΗΜΕΝΑΙ

κεφ.	σημαίνει	κεφάλαιον (<i>caput</i>).
σελ.	„	σελὶς (<i>pagina</i>).
κτλ.	„	καὶ τὰ λοιπὰ (<i>et cetera</i>).
πρβ.	„	παράβαλε (<i>confer</i>).
ὁ ἐ.	„	ὁ ἐστὶ (<i>id est</i>).

Ἐν τῇ βραχείᾳ ταύτῃ πραγματεία λόγος ἡμῖν περὶ βιβλίου ἔσται, οὗ ὁ συγγραφεὺς ὁ χρόνος τῆς συγγραφῆς καὶ ἡ ἐπιγραφή αὐτῇ σχεδὸν εἰπεῖν ἄγνωστα ἔτι διατελεῖ¹. τοῦτο μόνον τὰ νῦν ὁμολογεῖται. ὅτι ὁ τὸ ΠΕΡΙ ΥΨΟΥΣ βιβλίον συγγράψας οὐχ ὁ Λογγίνος ὁ ἐν τῷ τρίτῳ μετὰ Χριστὸν αἰῶνι ἀκμάσας ἀλλ' ἡλικιώτης τις καὶ ἀντίτεχνος Καικιλίῳ τῷ τεχνογράφῳ γέγονε, τὴν δὲ γνώμην ταύτην πρῶτος ὁ Ἰταλὸς Amati ἐν ἔτει αῶη εἰς τὸ φῶς προήνεγκεν. ποδαπὸς μέντοι ὁ ἀληθὴς συγγραφεὺς, τί δ' αὐτῷ ὄνομα καὶ ποῦ διατρίβων τὴν περὶ ὕψους πραγματείαν συνετάξατο, οὐπω οἱ λόγιοι διωρίσαντο. οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν τὸ συγγραμμάτιον εἰς Διονύσιον τὸν Ἀλικαρνασέα, οἱ δὲ εἰς Διονύσιον τὸν Περγαμηνὸν ἀναφέρουσιν, ἔστιν οἱ δ' αὐτὸ καὶ τῷ Πλουτάρχῳ διὰ τὴν περὶ τὴν λέξιν ὁμοιότητα προσάπτουσιν. ἡμῖν δ' οὖν ἐκ τῆς ὅλης συγγραφῆς συμβαλλομένοις ὁ ἡμέτερος τεχνογράφος δοκεῖ που τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος διαταγεῖν, πιθανώτατα δ' ἐν αὐτῇ τῇ Σικελίᾳ. γράφων γὰρ πρὸς τὸν Ῥωμαῖον Ποστούμιον Ταρεντιανόν, μεθ' οὗ τὸ τοῦ Σικελιώτου Καικιλίου περὶ ὕψους συγγραμμάτιον κοινῇ ἀνεσκέψατο, ὡς οἰκεῖν αὐτῷ χρή-

¹ Τὸ παλαιότατον τοῦ βιβλιδίου τούτου χειρόγραφον ἀπόκειται ἐν Παρισίοις (*codex parisinus* 2036), προσηρτημένον τῷ τοῦ Ἀριστοτέλους συγγράμματι *φιναικα προβλήματα*. τοῦτο δὲ τὸ χειρόγραφον, ἐν τῷ δεκάτῳ μετὰ Χριστὸν αἰῶνι γεγραμμένον, πρωτότυπὸν ἔστι πάντων τῶν λοιπῶν ἀντιγράφων.

ται καὶ οἷον πρὸς συνδιατρίβοντά τινα λαλεῖ¹, ἔσθ' ὅπου δὲ καὶ Ἑλληνα ἑαυτὸν ἐν τῇ ξένῃ διάγοντα ὑπεμφαίνει², καὶ δὴ ἐν Ἰταλίᾳ, ὡς εἰκάσαι, οὐ μέντοι ἐν τῇ Ῥώμῃ αὐτῇ. ὁ γὰρ πρὸς αὐτὸν ἑναγχος διαλεγόμενος φιλόσοφος³ οὐχ ἑώρακε, μόνον δ' ἀκήκοε περὶ τοῦ ἐν Ῥώμῃ ἔθους τῆς ἐν γλωττοκόμοις τροφῆς τῶν νάνων⁴, ὅπερ σαφῶς δηλοῖ ὅτι ἀμφοτέροι οἱ διαλεγόμενοι ὀλίγῳ πρὸ τῆς περὶ ὕψους συγγραφῆς μακρὰν τῆς Ῥώμης διέτρισον.

Φανερός δ' ἐστὶν ὁ ἡμέτερος τεχνογράφος τὴν περὶ ὕψους πραγματείαν οὐ τῶν πολλῶν χάριν ἀλλ' οἰονεῖ ἐπιστολῆς δίκην συνταξάμενος, κελεύσαντος Ταρεντιανοῦ⁵, ἀνδρὸς ὡς ἔοικε φιλομούσου αὐτῷ δ' οἰκειοτάτου⁶. γράφων δὲ μᾶλλον κατὰ Καικιλίου ἰδίᾳ, οὐ πανταχοῦ σχεδὸν καθάπτεται, ἢ πρὸς τοὺς πολλοὺς, ἥκιστα τηρεῖ τὴν δικαίῳ τεχνογράφῳ πρέπουσαν ἐπιείκειαν καὶ ἀπάθειαν.

¹ κεφ. 1, 1 ἀνασκοπούμενοις ἡμῖν ὡς οἶσα κοινή, Ποστούμιο Ταρεντιανῷ φίλτατε. 1, 4 καὶ 4, 3 Ταρεντιανῷ ἡδιστε, κτλ.

² τοῦτο οὐ μόνον ἐκ τινων χωρίων, οἷον 12, 4 λέγω δὲ εἰ καὶ ἡμῖν ὡς Ἑλλήσιν ἐφεῖται τι γινώσκειν ὑποδηλοῦται, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ὅλης πραγματείας σαφέστερον φαίνεται. λέγων γὰρ περὶ ὕψους πολὺς τῷ Σικελιώτῃ Καικιλίῳ ἔγκειται, ὅπερ παρὰ συγχρόνοις, μάλιστα δ' ἐπιχωρίοις ἀντιπάλοις συμβαίνειν εἶωθε, τῶν ἡλικιωτῶν ὡς τὰ πολλὰ ἐμπαθέστερον ἀλλήλων καθαπτομένων.

³ κεφ. 44, 1 ὅπερ ἐζήτησέ τις τῶν φιλοσόφων πρὸς με ἑναγχος

⁴ κεφ. 44, 5 ὥσπερ οὖν — εἶγε... τοῦτο πιστόν ἐστιν ἀκούω [ἀκούειν; πρβ. κατωτέρω κεφ. 44, 5] — τὰ γλωττοκόμα, ἐν οἷς οἱ πυγμαῖοι, καλούμενοι δὲ νάνοι, τρέφονται.

⁵ κεφ. 1, 2 ἐπεὶ δ' ἐνεκελεύσω καὶ ἡμᾶς τι περὶ ὕψους πάντως εἰς σὴν ὑπομνηματίσασθαι χάριν.

⁶ ἢ φράσις ἀνασκοπούμενοις ἡμῖν κοινή δηλοῖ τρανότατα εἰ μὴ ὁμοτέχνον ἀλλὰ φιλότεχνόν γε καὶ φιλόμουσον ὁμόφρονα, συμμελετήσαντα δὲ τὸ περὶ ὕψους τοῦ Καικιλίου συγγραμμάτιον. πρβ. τὸ κατωτέρω 1, 3 γράφων δὲ πρὸς σέ, φίλτατε, τὸν παιδείας ἐπιστήμονα σχεδὸν ἀπῆλλαγμαί κτλ. καὶ κατωτέρω 1, 4 ταῦτα οἶμαι καὶ τὰ παραπλήσια, Ταρεντιανῷ ἡδιστε, κἀν αὐτὸς ἐκ πείρας ὑφηγήσαιο.

Μαρτυρεῖ δὲ τὸ πάθος τοῦτο καὶ ἡ Ζηλοτυπία, οἷς ὁ ἡμέτερος τῷ ἀντιτέχνῳ Καικιλίῳ σχεδὸν πανταχοῦ πρόσκειται, ὅτι τὸ τοῦ ἡμετέρου τεχνογράφου βιβλίον περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως πραγματευόμενον τῷ αὐτῷ ὀνόματι — λέγω δὲ ΠΕΡΙ ΥΨΟΥΣ,¹ ὡς καὶ τοῖς χειρογράφοις μετὰ παραλλαγῶν φέρεται καὶ ἄλλοθεν ἔστιν εἰκάσαι¹ — ἐπιγεγραμμένον ἂν εἴη· οὐ μὴν ἄλλ' αὐτὸ τοῦτο πάλιν καὶ ὑπὲρ τοῦ ἐναντίου ἂν ἀποφάναιτο. ὑποψίαν γὰρ ἐμποιεῖ ἡμῖν μὴ ἄρα ὁ ἀκριβέστερον δήπου ὑπόθεσιν τινα πραγματευσάμενος καὶ ἀκριβεστέρα πως καὶ προσφυσεστέρα τινὶ ἐπιγραφῇ χρήσασθαι προείλετο, καταφρονήσας ὑπὸ τοῦ πάθους καὶ αὐτῆς τῆς ἐπιγραφῆς τοῦ ἀτελοῦς νομιζομένου καὶ ταπεινοῦ² τοῦ ἀντιτέχνου συγγράμματος. πλὴν γὰρ τῆς ἀπορίας εἰς ἣν ἐμβάλλει ἡμᾶς γε ἡ τῶν σωζομένων χειρογράφων ἀκροστιχίς, πολλαχοῦ τῷ Καικιλίῳ ἐν-τύχχανομεν διασυρομένῳ καὶ κακιζομένῳ, ἅτε τὰς εἰς τὸ ὕψος προαγούσας μεθόδους καὶ πηγὰς παραλιπόντι ἰδίᾳ δὲ τοῦ πάθους ὀλιγώρησαντι³ τοῦ συχνὰ τῷ ὕψει ὁμοτατοῦς⁴ παρατασσομένου ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου⁴. τούτοις δὲ τοῖς μαρτυρίοις, τοῖς τῆς φερομένης ἐπιγραφῆς οἶονεὶ καταμαρτυροῦσι, παράκειται ἄλλο τεκμήριον καταφωρῶν πως τὸ ψευδεπίγραφον αὐτῆς, ἔστι δὲ τοῦτο ἡ ΛΕΞΙΣ ΥΨΗ-

¹ οἷον κεφ. 1, 2 ἐπεὶ δ' ἐνεκελεύσω καὶ ἡμᾶς τι περὶ ὕψους πάντως εἰς σὴν ὑπομνηματίσασθαι χάριν.

² οὗτος γάρ, ὁ Καικίλιος λέγω, 1, 1 ποῖον μὲν τι ὑπάρχει τὸ ὕψηλόν διὰ μυρίων ὄσων ὡς ἀγνοοῦσι πειράται δεικνύναι, τὸ δὲ δι' ὅτου τρόπου τὰς ἑαυτῶν φύσεις προάγειν ἰσχύοιμεν ἂν εἰς ποσὴν μεγέθους ἐπίδοσιν, οὐκ οἶδ' ὅπως ὡς οὐκ ἀναγκαῖον παρέλιπεν. καὶ 1, 1 τὸ τοῦ Καικιλίου συγγράμματιον, ὃ περὶ ὕψους συνετάξατο, ἀνασκοπούμενοις ἡμῖν... ταπεινότερον ἐφάνη τῆς ὅλης ὑποθέσεως καὶ ἡκιστα τῶν καιρίων ἐφαπτόμενον, οὐ πολλὴν τε ὠφέλειαν, ἥς μάλιστα δεῖ στοχάζεσθαι τὸν γράφοντα, περιποιῶν τοῖς ἐντυγχάνουσιν.

³ κεφ. 1, 1 τὸ δὲ δι' ὅτου τρόπου τὰς ἑαυτῶν φύσεις προάγειν ἰσχύοιμεν ἂν εἰς ποσὴν μεγέθους ἐπίδοσιν οὐκ οἶδ' ὅπως ὡς οὐκ ἀναγκαῖον παρέλιπεν. πρβ. καὶ κατωτέρω σελ. 13.

⁴ ἐπιθι τὰ κατωτέρω σελ. 12 καὶ 13.

ΓΟΡΙΑ, ἡ που χρήται ὁ συγγραφεὺς ὄλην τὴν ὑπόθεσιν ἐμφανῶς περιλαμβάνων ¹.

Τοσαῦτα προοιμιασάμενοι ἴωμεν ἤδη ἐπὶ τὸ κύριον ἡμῶν ὑποκείμενον, λέγω δὲ τὴν ἐξέτασιν τοῦ κειμένου. ὡς τοῦτο ἡμῖν παραδέδοται, πλὴν τῶν πολλῶν καὶ μεγάλων χασμάτων, οἷς τὸ ὅλον πεπῆρωται, οὐκ ὀλίγα χωρία διεφθαρμένα τε καὶ παραμεμορφωμένα περιέχει καίπερ πολλοῖς ἤδη ἀνδράσιν, ὧν τινες σοφώτατοι, ἐπιδιεσκευασμένον. τοιαῦτά τινα χωρία διασαφήσαι ἐπιχειροῦντες ἐν τοῖς ἐπομένοις ὑποτίθεμεν τὴν νεωτάτην τῶν ἐκδόσεων, λέγω δὲ τὴν τοῦ Otto Iahn· αὕτη γάρ, καίτοι παρ' ἐλπίδας πολλαχῶς ἡμαρτημένη περὶ τὸν τύπον, ὅμως γε μέντοι εὐμεταχείριστός ἐστιν ἅτε τὰ πορίσματα πασῶν τῶν μέχρι τοῦ νῦν ποικίλων μελετῶν ἐν μικρῷ χώρῳ εὐσυνόπτως περιέχουσα. πρὸς τούτοις ἀνεσκοπήκαμεν τὰς γνωστὰς ἡμῖν τυγχανούσας ὑστέρας τῆς ἐκδόσεως ταύτης πραγματείας καὶ εἴ τι ἄλλο περὶ τούτου σεσημείωται ².

¹ κεφ. 8, 1 ἐπεὶ δὲ πέντε, ὡς ἂν εἴποι τις, πηγαί τινές εἰσιν αἱ τῆς ὕψηγορίας γονιμώταται. τὰς πέντε ταύτας πηγὰς ἀπαριθμήσας διαρρήδην λέγει ἡμῖν ὅτι περὶ αὐτῶν τούτων ἐν τῇ πραγματείᾳ ὁ λόγος ἔσται· φέρε δὴ φησι τὰ ἐμπεριεχόμενα καθ' ἑκάστην ἰδέαν τούτων ἐπισκεψώμεθα τοσοῦτον προειπόντες, ὅτι τῶν πέντε μορίων ὁ Καϊκίλιος ἐστὶν ἂ παρέλιπεν, ὡς καὶ τὸ πάθος ἀμέλει (πρβ. 14, 1 καὶ 34, 4). τοῦτο τὸ ΥΨΗΓΟΡΙΑ ἀνταποκρίνεται τῷ ἐν τῷ φλωρεντιανῷ χειρογράφῳ φερομένῳ ΠΕΡΙ ΥΨΟΥΣ ΛΟΓΟΥ. πρβ. πρὸς τούτοις καὶ 10, 1 φέρε νῦν; εἴ τι καὶ ἕτερον ἔχοιμεν ὕψηλους ποιεῖν τοὺς λόγους δυνάμενον, ἐπισκεψώμεθα.

² τοιούτων πονημάτων γνωστὰ ἐστὶν ἡμῖν A. Winkler, *de libello qui fertur περὶ ὕψους* (diss. 1870, *Halis*). L. Martens, *de libello περὶ ὕψους* (diss. 1877, *Bonnae*). πρὸς δὲ V. de Wilamowitz-Moellendorff *in libellum περὶ ὕψους coniectanea* (*Hermes* x p. 334 sqq.). H. de Rohden, *Commentationes in honorem Francisci Buecheleri, Hermannii Vseneri editae a societate philologa Bonnensi*, p. 68 sqq. (1873, *Bonnae*). H. Diels,

Ἐν κεφαλαίῳ 1, 4 ἀναγινώσκωμεν·

καὶ τὴν μὲν ἐμπειρίαν τῆς εὐρέσεως καὶ τὴν τῶν πραγμάτων τάξιν καὶ οἰκονομίαν οὐκ ἐξ ἐνός οὐδ' ἐκ δυεῖν, ἐκ δὲ τοῦ ὅλου τῶν λόγων ὕψους μόλις ἐκφαινομένην ὁρῶμεν, ὕψος δὲ πον καιρίως ἐξενεχθὲν τὰ τε πράγματα δίκην σκηπτοῦ πάντα διεφόρησεν καὶ τὴν τοῦ ῥήτορος εὐθὺς ἀθρόαν ἐνεδείξατο δύναμιν.

τὸ μὲν ὕψους ἐνταῦθα παρόραμά ἐστι τυπογραφικὸν ἀντιῦψους ὡς καὶ ἄλλα τινὰ λόγου ἄξια, οἷα τὰ ἐν κεφ. 23, 3 παρεθεύμεθα ἀντὶ παρ α τ ε θ ε ί μ ε θ α (τοῦτο καὶ παρὰ τῷ Spengel πεπλημμέληται), 35, 4 γηγενοὺς ἐκείνου [ἐκ διορθώσεως τοῦ ἐν τῷ χειρογράφῳ φερομένου τ ο ὕ γένους ἐκείνου] ἀντὶ τ ο ὕ γηγενοῦς ἐκείνου· οὕτω γραπτέον 43, 1 ἄσεμνον γὰρ τὸ κοπάσαι καὶ ἰδιωτικόν¹. ἴσως δὲ καὶ τὸ 41, 1 κατάρρυθμα ἀντὶ κατάρρυθμα· οὐκ ἂν ἄμεινον εἴη καὶ τὸν ἐν κεφαλαίῳ 39, 4 πινδαρικὸν τύπον τέτρασι ἀναγινώσκειν τέτταρσι; δεινότατον μέντοι παρόραμά ἐστι τὸ ἐν κεφ. 35, 2, ἐνθα στίχος ὅλος παρελείφθη, δηλαδή ὅτι ἡ φύσις οὐ ταπεινὸν ἡμᾶς ζῶον οὐδ' ἀγεννὲς ἔκρινε, (τὸν ἄνθρωπον, ἀλλ' ὡς εἰς μεγάλην τινὰ πανήγυριν εἰς) τὸν βίον κτλ.²

Τὸ δὲ διεφόρησε πλημμελῶς ἔχει, ὡς καὶ ὁ E. Rohde³ ἐναγχος ἐσημειώσατο. οὐ γὰρ περὶ κεραυνοῦ διαφο-

Hermes XIII (1878) p. 5 sq. E. Rohde, Rheinisches Museum XXXV, 2 (1880) p. 309 sq.

¹ ἀντὶ τοῦ ἄσεμνον γὰρ τὸ κοπάσαι ἰδιωτικόν, δ καὶ παρὰ τῷ Spengel ἄνευ τοῦ καὶ φέρεται. τοῦτο ἀγνοῶν ὁ Wilamowitz-Moellendorff περιττὰ ἐσημειώσατο (Hermes, Band x, p. 336), τὸ αὐτὸ δὲ καὶ H. de Rohden ἐν ταῖς περὶ χασμωδίας θεωρίαις αὐτοῦ δις πέπονθε (*commentationes in honorem F. Buecheleri, H. Vseneri*, p. 69 et 76).

² τὸ τυπογραφικὸν τοῦτο σφάλμα ἐσημειώσατο ἤδη Wilamowitz-Moellendorff, Hermes x σελ. 338, καὶ ὁ L. Martens, *de libello περὶ ὕψους* (diss. 1878, *Bonnae*) σελ. 36.

³ Rheinisches Museum XXXV, 2. 1880.

ροῦντος ὁ ἐ. καταθραύοντος καὶ διασφενδονών-
τος τὰ πάντα ὁ λόγος ἐνταῦθα — τοῦτο νῆ Δία ἤκιστα
ἀρετὴ ἂν εἴη — ἀλλὰ περὶ τοῦ φωτίζοντος καὶ λάμ-
ποντος σκηπτοῦ, ὅπερ καὶ ἐκ τῶν παρακειμένων ἐκφαι-
νομένην καὶ ἐνεδείξατο σαφῶς φαίνεται. γραπτέον ἄρα
ὡς καὶ ὁ Rohde παρήνεσε, *τά τε πράγματα δίκην σκη-
πτοῦ πάντα διεφώτισεν καὶ τὴν τοῦ ῥήτορος κτλ.*

Κεφ. 2, 1 *ἡμῖν δ' ἐκεῖνο διαπορητέον ἐν ἀρχῇ εἰ ἔστιν
ὑψους τις ἢ βάθους τέχνη, ἐπεὶ τινες ὅλως οἴονται διη-
πατῆσθαι τοὺς τὰ τοιαῦτα ἄγοντας εἰς τεχνικὰ παραγγέλ-
ματα· γεννᾶται γάρ, φασί [φησί ἐν τῷ χειρογράφῳ τῶν
Παρισίων], τὰ μεγαλοφυῆ καὶ οὐ διδακτὰ παραγίνεται καὶ
μία τέχνη πρὸς αὐτά, τὸ πεφυκέναι· χεῖρω τε τὰ φυσικὰ
ἔργα, ὡς οἴονται, καὶ τῷ παντὶ δειλότερα καθίσταται ταῖς
τεχνολογίαις κατασκελετενόμενα. ἐγὼ δὲ ἐλεγχθῆσεσθαι
τοῦθ' ἐτέρως ἔχον φημι κτλ.*

καὶ ἄλλοι πρὸ ἡμῶν ἐσημειώσαντο τὴν διόρθωσιν
πάθους ἀντὶ *βάθους*. ὁ μεταγράφων, ὃς οὔτε τὴν ὑπό-
θεσιν τοῦ βιβλίου οὔτε τὴν ἐπιγραφὴν ἐγίνωσκεν, ἐντυ-
χὼν ἀπροσδοκῆτως τῇ λέξει *πάθος* παρὰ τῇ λέξει *ὑψος*
ἔτρεψεν εἰκότως τὴν φράσιν *ὑψους ἢ πάθους*, εἰς τὴν
λογικωτέραν φαινομένην *ὑψους ἢ βάθους*, ἐκλαβὼν τὸ
πάθους παρόραμα. ὅτι δὲ τὸ *ὑψους* *τις ἢ πάθους* ὑγιῶς
ἔχει σαφέστατα καὶ ἐκ τῶν ἐπομένων δείκνυται· κεφ. 8, 1
ἐπεὶ δὲ πέντε, ὡς ἂν εἴποι τις, πηγαί τινές εἰσιν αἱ τῆς ὑψηγο-
ρίας γονιμώταται ... πρῶτον μὲν καὶ κράτιστον τὸ περὶ τὰς
νοήσεις ἀδρεπῆβολον, δεύτερον δὲ τὸ σφοδρὸν καὶ ἐνθουσιαστικόν
πάθος. ἔτι δὲ κεφ. 8, 2 τὸ τε ὕψος καὶ τὸ παθητικόν. 12, 1
δύναται γὰρ ἀμέλει καὶ ὕψους καὶ πάθους καὶ τρόπων εἶναι
κοινὸς οὗτος ὁ ὅρος. 16, 2 εἰς ὑπερβάλλον ὕψος καὶ πάθος.
17, 2 τὸ τοίνυν ὕψος καὶ πάθος τῆς ἐπὶ τὸ σχηματίζειν ὑπο-
νοίας ἀλέξεμα καὶ θαυμαστὴ τις ἐπικουρία καθίσταται· ἔτι δὲ αὐ-
τόθι οὐκοῦν καὶ τῶν λόγων τὰ πάθος καὶ τὰ ὕψη. 32, 4 τὰ εὖ-

καιρα και σφοδρά πάθη και τὸ γενναῖον ὕψος. πρβ. καὶ 44, 12 ἦν δὲ ταῦτα τὰ πάθη περὶ ὧν [ἐν ἰδίῳ προηγουμένως ὑπεσχόμεθα¹ γράψειν ὑπομνήματι κτλ.]. ἀτόπως ἄρα ὁ νεώτατος ἐκδότης Ο. Ιαηη τὸ ἐν λόγῳ *βάθους* (πάθους) ὀβελίζει, ἄλλως τε τούτου καὶ ὑπὸ τοῦ ἐπομένου τὰ τοιαῦτα διαρρήδην ἀπαγορευομένου.

Χωρῶν ἐπὶ τὰ πρόσω ὁ ἡμέτερος τεχνογράφος μέμφεται τοὺς εἰς τὸ πεφυκέναι ἀνάγοντας καὶ οὐ διδακτὰ τὰ μεγαλοφυῆ ἡγουμένους λέγων· *ἐπεὶ τινες ὅλως οἴονται διηπατῆσθαι τοὺς τὰ τοιαῦτα ἄγοντας εἰς τεχνικὰ παραγγέλματα*. ἐνταῦθα οὐ μόνον ὁ νοῦς ἀλλὰ καὶ τὰ ῥήματα ἄλλου τινός ἐστιν, ὅπερ καὶ τῇ φράσει *δειλότερα καθίσταται* ὑποδηλοῦται, ἅτε τοῦ ἡμετέρου ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐννοίας τῇ λέξει *ταπεινότερα* (οἶον 1, 1. 43, 2. πρβ. καὶ 3, 4. 40, 2. 43, 6) ἢ *καταδεέστερα* (18, 1) χρωμένον. τίνος δ' ἄρα ῥήματά ἐστι ταῦτα; ὁ γινώσκων τὰ τῷ ἡμέτερῳ καὶ Καικιλίῳ ἐνθυμούμενος δὲ καὶ τότε τὸ περὶ ὑψηγορίας βιβλίον μᾶλλον κατὰ Καικιλίου ἢ ὑπὲρ τῶν πολλῶν γεγράφθαι (πρβ. ἀνωτέρω σελ. 8) ἀνεγνωκώς τὰ ἀλλαχοῦ λεγόμενα οὐκ ἂν ἀπορήσειε τὸν ἄξιον μομφῆς ὑπολαμβανόμενον ἐξευρεῖν.

ἀκουέσθω δ' ἡμῖν ταῦτα· κεφ. 8, 1 ἐπεὶ δὲ πέντε, ὡς ἂν εἴποι τις, πηγαί τινές εἰσιν αἱ τῆς ὑψηγορίας γονιμώταται... πρῶτον μὲν καὶ κράτιστον τὸ περὶ τὰς νοήσεις ἀδρεπήβολον... δεῦτερον δὲ τὸ σφοδρὸν καὶ ἐνθουσιαστικὸν πάθος κτλ. — φέρε δὴ τὰ ἐμπεριεχόμενα καθ' ἐκάστην ἰδέαν τούτων ἐπισκεψώμεθα τοσοῦτον προειπόντες, ὅτι τῶν πέντε μορίων ὁ Καικίλιος ἔστιν ὃ παρέλινεν ὡς καὶ τὸ ΠΑΘΟΣ ἀμέλει. ἀλλ' εἰ μὲν ὡς ἐν τι ταῦτ' ἄμφω, τό τε ὕψος καὶ τὸ παθητικόν, καὶ ἔδοξεν αὐτῷ πάντῃ συνυπάρχειν τε ἀλλήλοις καὶ συμπεφυκέναι διαμαρτάνει². 1, 1 πῶς

¹ τοῦ δέ; μὴ ἄρα ἐν τοῖς ἐλλείπουσι κεφαλαίοις;

² πρβ. τὸ ἀνωτέρω (2, 2) ἐγὼ δὲ ἐλεγχῆσθαι τοῦθ' ἐτέρως ἔχον φημί καὶ τὸ κατωτέρω (8, 4) πάνυ διηπάτηται, οἷς τὸν Καικίλιον αἰεὶ διαμαρτάνοντα ἐλέγχει.

ἂν ἡμῖν αὐτὸ τοῦτο καὶ δι' ὧν τινων μεθόδων κτητὸν γένοιτο, ὅμως ὁ Καικίλιος ποῖον μὲν τι ὑπάρχει τὸ ὑψηλὸν διὰ μυρίων ὧσων ὡς ἀγνοοῦσι πειρᾶται δεικνύναι, τὸ δὲ δι' ὅτου τρόπου ¹ τὰς ἑαυτῶν φύσεις προάγειν ἰσχύομεν ἂν εἰς ποσὴν μετέθους ἐπίδοσιν οὐκ οἶδ' ὅπως ὡς οὐκ ἀναγκαῖον παρέλιπεν. 8, 4 εἰ δ' αὖ πάλιν ἔξ ὅλου μὴ ἐνόμισεν ὁ Καικίλιος τὸ ἐμπαθὲς τὰ ὕψη ποτὲ συντελεῖν καὶ διὰ τοῦτ' οὐχ ἡγήσατο μνήμης ἄξιον, πάνυ διηπάτηται. θαρρῶν γὰρ ἀφορισαίμην ἂν ² ὡς οὐδὲν οὕτως ὡς τὸ γενναῖον πάθος, ἔνθα χρή, μεγαληγόρον ἐστὶ κτλ.

Ταῦτα πάντα συμπαραβάλλοντες καὶ ἀντεξετάζοντες ἀποφαινόμεθα ἀνενδοιάστως ὅτι καὶ τὰ ἐν τῷ ἡμετέρῳ χωρίῳ ἀόριστα αἰνιγμὸς τοῦ Καικιλίου ἐστί, διόπερ καὶ ἀναγινώσκομεν τὸ ὅλον ὡς ἑξῆς·

ἡμῖν δ' ἐκεῖνο διαπορητέον ἐν ἀρχῇ, εἰ ἔστιν ὕψους τις ἢ πάθους τέχνη, ἐπεὶ τινες ὅλως οἴονται διηπατῆσθαι τοὺς τὰ τοιαῦτα ἄγοντας εἰς τεχνικὰ παραγγέλματα. „γεννᾶται γάρ“ φασὶ „τὰ μεγαλοφυῆ καὶ οὐ διδακτὰ παραγίνεται, καὶ μία τέχνη πρὸς αὐτά, τὸ πεφυκέναι· χεῖρω τε τὰ φυσικὰ ἔργα“ ὡς οἴονται „καὶ τῷ παντὶ δειλότερα καθίσταται ταῖς τεχνολογίαις κατασκελετευόμενα.“ ἐγὼ δὲ ἐλεγχθῆσεσθαι τοῦθ' ἐτέρως ἔχον φημί κτλ.

ἡ γενναία αὕτη ρῆσις δεικνύει τὴν περὶ μεγαλοφυίας ὑγιᾶ γνώμην τοῦ Καικιλίου οὐκ ἀναξίαν δὲ ὅλως καὶ τῆς τοῦ ἡμετέρου τεχνογράφου ζηλοτυπίας.

Κεφ. 2, 3 τὸ δὲ κυριώτατον ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ εἶναι *τινα τῶν ἐν λόγοις ἐπὶ μόνῃ τῇ φύσει οὐκ ἄλλοθεν ἡμᾶς ἢ παρὰ τῆς τέχνης ἐκμαθεῖν δεῖ.*

¹ τοῦτ' ἐστὶ τὴν μέθοδον καὶ τέχνην, καθ' ἧς ὁ Καικίλιος ἀπεφῆνατο γνώμην εἰπὼν διηπατῆσθαι τοὺς τὰ τοιαῦτα ἄγοντας εἰς τεχνικὰ παραγγέλματα τὰ ταῖς τεχνολογίαις κατασκελετευόμενα.

² πρβ. τὸ ἐν τῷ ἡμετέρῳ χωρίῳ ἐγὼ δ' ἐλεγχθῆσεσθαι τοῦθ' ἐτέρως ἔχον φημί.

τὸ εἶναι τινα τῶν ἐν λόγοις, ἅτε τῆς γενικῆς τῶν ἐν λόγοις ἀπροσωπὸν τι καὶ ἄψυχον ἐμφαινουσῆς, παραφθορὰ φαίνεται ὅν τοῦ *τινα δυνατόν ἐν λόγοις* (τινὰ τῶν — δυνατόν), τοῦ καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς δοκίμοις εὐχρηστοτάτου¹. ἡ αὐτὴ ἔννοια ἐντονώτερον ἐξενηνεγμένη εὐρηται καὶ κατωτέρω 8, 1 προϋποκειμένης ὥσπερ ἐδάφους τινὸς κοινοῦ τῆς ἐν τῷ λέγειν δυνάμεως. πρβ. καὶ 36, 1 τῶν ἐν λόγοις μεγαλοφυῶν.

Σημείωσις. Ἐνταῦθα ἔπεται ἔνθεόν τι λείψανον τῆς ἀπολωλυίας τραγῳδίας Αἰσχύλου „Ὀρειθυίας“, περὶ ἧς Ἰωάννης ὁ Σικελιώτης ἀποφαίνεται τὴν γνώμην τήνδε·

φαίνεται δὲ ἡ ἀτοπία τοῦ ποιητοῦ (Αἰσχύλου) μᾶλλον ἐν τῷ τῆς Ὀρειθυίας δράματι, ὅπου ταῖς δυοῖς σιαγόσαι φυνσῶν ὁ Βορέας κυκᾷ τὴν θάλασσαν — οὐ γὰρ φέρω ἐπὶ μνήμης τὰ ἱαμβικά ἐπιλαθόμενος. διὸ καὶ Σοφοκλῆς μιμεῖται².

γραπτέον μωμεῖται· γνωστὰ τυγχάνει τὰ παροιμιώδη πολλὰ μωμεῖσθαι ῥῶν ἐστὶν ἢ μιμεῖσθαι· ὁμοίᾳ ἐστὶ καὶ τὰ μωμήσεται τις μᾶλλον ἢ μιμήσεται, τηρουμένης εἰκότως καὶ ἐν τῷ ἐνεστῶτι χρόνῳ τῆς παρονομασίας μωμεῖται τις μᾶλλον ἢ μιμεῖται. πρβ. Λουκ. πῶς δεῖ ἱστορ. συγγραφή. 33 καὶ δ οὐδεὶς ἄν, ἀλλ' οὐδ' ὁ Μῶμος, μωμήσασθαι δύναίτο.

Κεφ. 3, 5 *πολλὰ γὰρ ὥσπερ ἐκ μέθης τινὲς εἰς τὰ μηκέτι τοῦ πράγματος ἴδια ἑαυτῶν καὶ σχολικὰ παραφέρονται πάθῃ.*

κατασκευὴ οἷα ἢ τινὲς παραφέρονται πολλὰ εἰς τὰ ἴδια

¹ οὐ μόνον τὸ δυνατός λέγειν σύνθηες, ὡς Θουκ. I 139, 4 ἀνὴρ κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον πρῶτος Ἀθηναίων, λέγειν τε καὶ πράττειν δυνατότατος, ἀλλὰ καὶ τοῦναντίον εὐχρηστεῖ, ὡς Θουκ. III 42, 4 ἀδυνάτους λέγειν. IV 84, 2 ἣν δὲ οὐδὲ ἀδύνατος ὡς Λακεδαιμόνιος εἰπεῖν. VIII 68, 4 ἀνὴρ οὐτε εἰπεῖν οὐτε γνῶναι ἀδύνατος. πρβ. VII 8, 2 κατὰ τοῦ λέγειν ἀδυνασίαν.

² ὁ μὲν Ruhnken γράφει *οὐ μιμεῖται* ὁ δὲ Nauck διορθοῖ *μέμφεται*.

ἐαυτῶν καὶ σχολικὰ πάθῃ ἥκιστα ἑλληνικὴ μάλλον δ' εἰπεῖν ἀκατανόητος δοκεῖ ἡμῖν εἶναι· τοῦτο καὶ τῷ Faber παρέσχεν ἀφορμὴν τῆς γραφῆς *πολλάκις γὰρ τινες ὥσπερ ἐν μέθαις*. πιθανώτερον καὶ ὀρθότερον ἡγοῦμεθα τὸ πολλοὶ [συγχεομένου τοῦ αἰ καὶ α] γὰρ ὥσπερ ἐκ μέθης τινός εἰ τὰ μηκέτι τοῦ πράγματος ἴδια ἐαυτῶν καὶ σχολικὰ παραφέρονται πάθῃ, ὃ δὲ νοῦς σαφές.

Ἐν κεφ. 4, 4 καταμεμφόμενος ὁ ἡμέτερος συγγραφεὺς Ξενοφῶντα τοῦ τὰς ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν κόρας παρθένους αἰδήμονας καλέσαι φησὶν·

οἷον δὲ Ἡράκλεις τὸ τὰς ἀπάντων ἐξῆς κόρας αἰσχυντῆλὰς εἶναι πεπεισθαι, ὅπου φασὶν οὐδενὶ οὕτως ἐνσημαίνεσθαι τὴν τινων ἀναίδειαν ὡς ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς· ἰταμόν, „οἰνοβαρές, κυνὸς ὅμιμα“ ἔχων“ φησὶν. ὁ μέντοι Τίμαιος ὡς φωρίον τινὸς ἐφαπτόμενος οὐδὲ τοῦτο Ξενοφῶντι τὸ ψυχρὸν κατέλιπεν. φησὶ γοῦν ἐπὶ τοῦ Ἀγαθοκλέους καὶ τὸ τὴν ἀνεψιὰν ἐτέρῳ δεδομένην ἐκ τῶν ἀνακαλυπτηρίων ἀρπάσαντα ἀπελθεῖν· „ὃ τίς ἂν ἐποίησεν ἐν ὀφθαλμοῖς κόρας, μὴ πόρνας ἔχων;“

ἡ φράσις οὐδενὶ οὕτως ἐνσημαίνεσθαι τὴν τινων ἀναίδειαν ὡς ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς“ πολλοῖς παρέσχε πράγματα, διὸ καὶ ἄλλοι ἄλλως τὸ χωρίον ἐπεχείρησαν ἐρμηνεύσαι· οἱ μὲν γὰρ τὸ τινων εἰς κυνῶν τρέπουσιν, οἱ δὲ τὴν διαφθορὰν διὰ τοῦ τὴν † τινων ἀναίδειαν σημειοῦνται. ἡμῖν μέντοι ἀλλαχοῦ ἔοικεν ἡ δυσχέρεια κείσθαι, τουτέστιν ἐν τῷ οὐδενί· ἢ γὰρ ἐρμηνευτέον τοῦτο ἐπιρρηματικῶς, δηλαδὴ οὐδαμοῦ, ἢ, ὃ καὶ πιθανώτερον φαίνεται, γραπτέον ἐν οὐδενί, *nulla in re*, κατὰ τὸ Διονυσ. Ἀλικαρν. περὶ Θουκ. χαρακτ. 36, 9 Ἀθηναῖοι φασιν ἐν οὐδενί ἡμᾶς προέσθαι ἀδικουμένους. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἄλλην τινά, τὴν καὶ πιθανωτάτην διόρθωσιν συγχωρεῖ τοῦτο, δηλαδὴ ΟΥΔΕΝΙ ΟΥΤΩΣ ΟΥΔΑΜΟΥΟΥΤΩΣ

ὅπερ σαφέστατον τὸ χωρίον καθίστησι· *mirum hercule est omnium omnino pupillas verecundas credere, cum quorundam impudentiam nulla alia corporis parte magis significari dicant quam oculis*. παραπλησίας κατασκευῆς παραδείγματα εὖροις ἂν οὐκ ὀλίγα, οἷον Πλάτ. πολιτ. III 402, Β εἰκόνας γραμμάτων εἴ που ἡ ἐν ὕδασι νῆ ἐν κατόπτροις ἐμφαίνονται. Πλάτ. Πρωτ. 324, Ε ἐν τούτῳ λύεται ἡ ἀπορία ἢ ἄλλοθι οὐδαμοῦ.

ὁ μέντοι Τίμαιος ὡς φωρίου τινὸς ἐφαπτόμενος οὐδὲ τοῦτο Ξενοφῶντι τὸ ψυχρὸν κατέλιπεν, *Timaeus vero tamquam si furtum (furtivam rem) attingeret, ne hoc quidem frigidum Xenophonti reliquit*. τίς τῷ Τιμαίῳ καὶ τῷ κλέμματι κοινωνία; ἄρα μὴ κλεπτικός ὁ Τίμαιος ἐνομιζέτο; ἀλλ' ἀκούεσθω ἡμῖν τὰ τὸ χωρίον διασαφήσοντα· Γεωπ. XIX 2, 15 κύων δέ σοι ἀκολουθήσει, ἐὰν κυνὸς ἐτέρου χόριον¹ εἰς πανίον ἐνδήσας προσοσφράνης αὐτόν. γνωστά ἐστι καὶ τὰ παροιμιώδη (Θεόκρ. 10, 11) χαλεπὸν χορίῳ κύνα γεῦσαι, οἷς καὶ ὁ Ὀράτιος ἐχρήσατο ἐν τῷ γνωστῷ στίχῳ Serm. II 5, 83 *ut canis a corio numquam absterrebitur uncto*. ταύτη δ' ἂν εἴη καὶ ὁ νοῦς τοῦ χωρίου ἐνταῦθα· *Timaeus vero tamquam corium* (ἢ *tamquam canis corium*, ὡς χορίου κυνός) *attingens ne hoc quidem frigidum Xenophonti reliquit*.

Τὸ λοιπὸν τῆς περιόδου φησὶ γοῦν ἐπὶ τοῦ Ἀγαθοκλέους καὶ τὸ τὴν ἀνεψιὰν κτλ. χωλαίνει ὡσαύτως· ἀλλ' ἐνταῦθα οὐ μόνον τὴν ἔννοιαν ἀλλὰ καὶ τὴν λέξιν ἀποδοτέον τῷ Τιμαίῳ. οὕτω γὰρ καὶ ἡ κατασκευὴ ὁμαλίζεται καὶ ὁ νοῦς ἀποχρῶντως διασαφεῖται. ἀναγνωστὸν δηλαδὴ· φησὶ γοῦν ἐπὶ τοῦ Ἀγαθοκλέους καὶ τὸ (εἰ μὴ καὶ τὸ)· „τὴν ἀνεψιὰν ἐτέρῳ δεδομένην“ κτλ. ἡ πιθανώτερον· φησὶ

¹ τὸ χόριον γέγραπται ἐνιαχοῦ πλημμελῶς καὶ χωρίον ἢ χορίον, ὡς Διοσκ. 3, 167. Θεόκρ. 9, 19.

γοῦν ἐπὶ τοῦ Ἀγαθοκλέους· „καὐτὸν τὴν ἀνεψιὰν ἐτέρω“ κτλ. ταῦτη δ' ἂν ἔχοι τὸ ὅλον χωρίον ὥδε·

οἷον δὲ¹ Ἡράκλεις τὸ τὰς ἀπάντων ἐξῆς κόρας αἰσχυνητῆλὰς εἶναι πεπεῖσθαι, ὅπου φασὶν οὐδαμοῦ (ἐν οὐδενί;) οὕτως ἐνσημαίνεσθαι τὴν τινων ἀναίδειαν ὡς ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς· ἰταμόν, „οἶνοβαρές, κυνὸς ὄμματ' ἔχων“ φησὶν. ὁ μέντοι Τίμαιος ὡς χορίου τινὸς [ὡς χορίου κυνός;] ἐφαπτόμενος οὐδὲ τοῦτο Ξενοφῶντι τὸ ψυχρὸν κατέλιπεν. φησὶ γοῦν ἐπὶ τοῦ Ἀγαθοκλέους· „καὐτὸν τὴν ἀνεψιὰν ἐτέρω δεδομένην ἐκ τῶν ἀνακαλυπτηρίων ἀρπάσαντα ἀπελθεῖν· ὃ τίς ἂν ἐποίησεν ἐν ὀφθαλμοῖς κόρας, μὴ πόρνας ἔχων;“

Κεφ. 4, 7 οἱ γὰρ παρ' αὐτῷ <τῷ Ἡροδότῳ> ταυτί <δὲ τὰ ἄτοπα> λέγοντές εἰσιν οἱ βάρβαροι καὶ ἐν μέθῃ, ἀλλ' οὐδ' ἐκ τοιούτων προσώπων διὰ μικροψυχίαν καλὸν ἀσχημονεῖν πρὸς τὸν αἰῶνα.

αἰρετώτερον ἴσως ἂν εἴη τοῦ Ἐκ Τοιούτων τὸ Ἐπι Τοιούτων, τὸ καὶ συνηθέστατον, οἷον 38, 3 ὅπερ ὁ Θουκυδίδης ἐπὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ φθειρομένων ποιεῖ. 2, 3 ὅπερ γὰρ ὁ Δημοσθένης ἐπὶ τοῦ κοινοῦ τῶν ἀνθρώπων ἀποφαίνεται βίου... τοῦτ' ἂν καὶ ἐπὶ τῶν λόγων εἴποιμεν. 7, 1 τῇδὲ που καὶ ἐπὶ τῶν διηρμένων ἐν ποιήμασι καὶ λόγοις ἐπισκεπτέον. 15, 1 ἤδη δ' ἐπὶ τούτων κεκράτηκε τοῦνομα, καὶ πλεῖστα ἄλλα.

Ἀμφίβολον ἡμῖν φαίνεται εἰ ὁ συγγραφεὺς ἐν κεφ. 5, 1 ἔγραψε καθ' ἑλξιν·

καὶ αὐτὰ ταῦτα <τὰ κάλλη τῆς ἐρμηνείας καὶ τὰ ὕψη> καθάπερ τῆς ἐπιτυχίας οὕτως ἀρχαὶ καὶ ὑποθέσεις καὶ τῶν ἐναντίων καθίστανται. παραβλητέα δ' ὁμοιά

¹ ἢ ἐρωτηματικῶς οἷόν τε Ἡράκλεις ... ὡς ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς; *fierine potest hercule ut omnium omnino pupillae recundae credantur, cum ...?*

τινα· 1, 4 ταῦτα δὲ δυναστείαν καὶ βίαν ἄμαχον προσφέροντα παντός ἐπάνω τοῦ ἀκρωμένου καθίσταται. 9, 7 ἀλλὰ ταῦτα ... εἰ μὴ κατ' ἀλληγορίαν λαμβάνοιτο. 2, 1 χεῖρω τε τὰ φυσικὰ ἔργα ... καθίσταται. 43, 3 τὰ τοιαῦτα δυνάματα αἶσχη καὶ οἶονεὶ στίγματα καθίσταται, κτλ.

Κεφ. 7, 2 *φύσει γὰρ πως ὑπὸ τάληθους ὕψους ἐπαίρεται τε ἡμῶν ἢ ψυχὴ καὶ γαῦρόν τι ἀνάστημα λαμβάνουσα πληροῦται χαρᾶς κτλ.*

ἡ διόρθωσις *τι ἀνάστημα* ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ χειρογράφῳ φερομένου *τι ἀνάθημα* ἥκιστα προσφυῆς ἐστίν, εὐλογος δὲ μόνῃ ἢ τοῦ Μανουτίου *παράστημα*, ὃ καὶ μόνον παρὰ τῷ ἡμετέρῳ τεχνογράφῳ εὐχρηστεῖ, ὡς 9, 1 χρῆ ... καθ' ὅσον οἶόν τε τὰς ψυχὰς ἀνατρέφειν πρὸς τὰ μεγέθη καὶ ὥσπερ ἐγκύμονας δεῖ ποιεῖν γενναίου παραστήματος.

Κεφ. 7, 4 *ὅταν γὰρ τοῖς ἀπὸ διαφορῶν ἐπιτηδευμάτων βίων ζήλων ἡλικιῶν λόγων ἔν τι καὶ ταῦτόν ἅμα περὶ τῶν αὐτῶν ἅπασι δοκῇ, τόθ' ἢ ἐξ ἀσυμφώνων ὡς κρίσις καὶ συγκατάθεσις τὴν ἐπὶ τῷ θαναταζομένῳ πίστιν ἰσχυρὰν λαμβάνει καὶ ἀναμφίλεκτον.*

τοῦ ἐν τῇ ἀποδόσει ἐξ ἀσυμφώνων ἀνήκοντος κατὰ τὸ εἰκὸς εἰς τὸ ἥττον ἔντονον καὶ βαρὺ ἀπὸ διαφορῶν ἐπιτηδευμάτων βίων ζήλων κτλ., ἀνανταπόδοτον μένει τὸ κεφαλαιῶδες καὶ κύριον τοῦ χωρίου μέρος, ὃ μάλιστα ἐξῆρεν ὁ συγγραφεὺς διὰ τῶν ἐμφατικῶν *ἔν τι καὶ ταῦτόν ἅμα περὶ τῶν αὐτῶν ἅπασι*. εἰς ἄρσιν τῆς δυσχερείας παρήνεσεν ἄρτι ὁ Rohde¹ τὸ ὡς εἰς οὕτως τρέψαι, ἀλλὰ καὶ οὕτω τὸ χωρίον ἥκιστα διασαφηνίζεται. ἡμεῖς γοῦν τὸ ὡς, ὃ ἐ. τὸν φθόγγον *ος*, οὐδὲν ἀλλ' ἢ τὴν κατάληξιν λέξεως ὁμοφώνου τῇ προηγουμένῃ — *ἀσυμφώνων σύμφωνος* — εἶναι ἡγούμενοι, ἀναγινώσκομεν· *τόθ' ἢ ἐξ ἀσυμφώνων σύμφωνος κρίσις κτλ.*

¹ Rheinisches Museum xxxv, 2. 1880.

Κεφ. 8, 4 *Θαρεῶν γὰρ ἀφορισαίμην ἂν ὡς οὐδὲν οὐ-
τως ὡς τὸ γενναῖον πάθος, ἔνθα χρεΐ, μεγαληγόρον ἐστίν,
ὥσπερ ὑπὸ μανίας τινὸς καὶ πνεύματος ἐνθουσιαστικοῦ
ἐκπνέον καὶ οἶονεϊ φοιβάζον τοὺς λόγους.*

πλημμελῶς ἔχει τὸ ὑπὸ μανίας . . . ἐκπνέον, ὡς καὶ
τὸ ὑπὸ τοῦ Μῦρου σημειούμενον ἐμπνέον ἢ ἐπιπνέον. τὸ
γὰρ ῥήμα ἐκπνεῖν, ἐπιπνεῖν, ἐμπνεῖν οὐδαμῶς παθητικῶς ἐκ-
λαμβάνεται. ὀρθότερον καὶ πιθανώτερον φαίνεται τὸ ἐμ-
πνοον ἢ ἐπίπνοον (-ουν), ἐπὶ παθητικῆς ἐννοίας πολλάκις
εὐρίσκόμενον. Εὐστάθ. Ιλ. 1178, 9 ἐκ δὲ τούτου τοῦ ἐμ-
πνέειν καὶ ἐμπνους ὁ ἔνθους καὶ κάτοχος λέγεται. πρβ. καὶ
τὰ παρὰ τῷ ἡμετέρῳ 16, 2 ἐμπνευσθεὶς ὑπὸ θεοῦ. 13, 2
ὕφ' ὧν ἐπιπνεόμενοι.

Ἐν κεφ. 9, 5 παρενεγκὼν τὸ εἰς τὸν Ἡσίοδον ἀνα-
φερόμενον (Ἄσπις 267) ἐπὶ τῆς Ἀχλύος·

τῆς ἐκ μὲν ῥινῶν μύξαι ῥέον
ἐπάγει·

*οὐ γὰρ δεινὸν ἐποίησε τὸ εἶδωλον ἀλλὰ μισητόν.
μῶν μὴ καὶ σοὶ μῖσος ἢ μύσος μᾶλλον αἰ μύξαι ἐμποι-
οῦσιν; ἀλλὰ νῆ Δία τὸ τοιοῦτον εἶδωλον μυσαρότερον
ἢ μισητότερόν ἐστιν.*

Ἐν δὲ κεφ. 9, 6 παραθέμενος ἐκ τῆς θεομαχίας τὰ
ὁμηρικὰ ἐκεῖνα (Ἰλ. Υ 60—65) φησὶν·

*ἐπιβλέπεις, εἰαῖρε, ὡς ἀναρρηγνυμένης μὲν ἐκ βάθρων
γῆς αὐτοῦ τε γυμνουμένου ταρτάρου, ἀνατροπὴν δὲ δι'
ὄλου καὶ διάστασιν τοῦ κόσμου λαμβάνοντος, πάνθ' ἅμα
οὐρανὸς ἔδης τὰ θνητὰ τὰ ἀθάνατα ἅμα τῇ τότε συμ-
πολεμεῖ καὶ συγκινδυνεύει μάχῃ; ἀλλὰ ταῦτα φοβερά μὲν
πλὴν ἄλλως, εἰ μὴ καὶ ἀλληγορίαν λαμβάνοιτο, παντά-
πασιν ἄθεα καὶ οὐ σώζοντα τὸ πρέπον.*

τὸ δεύτερον ἅμα ἐν τῇ φράσει τὰ ἀθάνατα ἅμα τῇ
τότε κτλ. ὡς περιττὸν ὀβελίζεται ὑπὸ τινων· ἀλλ' οὕτως

ἄπορόν ἐστιν ἰδεῖν ὅπως πάνθ' ἅμα, οὐρανὸς ἄδης, τὰ θνητὰ τὰ ἀθάνατα μάχη τινὶ συμπολεμεῖν καὶ συγκινδυνεύειν δύναται, ἅτε αὐτῆς τῆς μάχης οὐδαμῶς ποτε πολεμούσης καὶ κινδυνευούσης. ἀλλ' ἄρα ἐν τῇ περὶ τοῦ Ὀμήρου ταύτῃ κρίσει οὐκ εἰκὸς κεχρῆσθαι τὸν συγγραφέα καὶ ὁμηρικὴν λέξει; Ὀμ. Ἰλ. Ε 167 ἄν τε μάχην καὶ ἀνὰ κλόνον. Ἰλ. Ο 584 ἀνὰ δηιοτήτα. Ἰλ. Ν 270 μάχην ἀνὰ κυδιάνειραν ἵσταμαι. Ἰλ. Ψ 617 ἄν ἀγῶνα. Ἰλ. Θ 89 καὶ 158 ἄν ἰωχμόν. πρβ. καὶ τὸ ἡροδότειον VIII 123 ἀνὰ τὸν πόλεμον τοῦτον.

Ἀντὶ τοῦ *πλὴν ἄλλως*, δ ὁ Μανούτιος *πλὴν ἄλλ' εἰ* διορθοῖ, γραπτέον ἡγούμεθα *πλὴν ὁμῶς*, ὥ καὶ κατωτέρω ὁ συγγραφεὺς ἐχρήσατο· 38, 4 ἐνταῦθα οἷόν ἐστι τὸ καὶ στόμασι μάχεσθαι πρὸς ὤπλισμένους, καὶ ὁποῖόν τι τὸ κατακεχῶσθαι βέλεσιν ἐρεῖς, *πλὴν ὁμῶς* ἔχει πίστιν.

Ἐν κεφ. 9, 7 καὶ 8 μεμφόμενος ὁ τεχνογράφος Ὀμήρου τὸ τοὺς θεοὺς ὅσον ἐπὶ τῇ δυνάμει ἀνθρώπους πεποικέναι τοὺς ἀνθρώπους δὲ θεοὺς, καὶ παραθέμενος ἐκ τῆς Ἰλιάδος τὰ περὶ τὴν θεομαχίαν καὶ τὰ ἐπὶ τοῦ Ποσειδῶνος ἐν ἀρχῇ τοῦ στοιχείου Ν ἐπιλέγει (9, 10)·

οὐκ ὀχληρὸς ἂν ἴσως, ἑταῖρε, δόξαμι ἐν ἔτι τοῦ ποιητοῦ καὶ τῶν ἀνθρωπίνων παραθέμενος τοῦ μαθεῖν χάριν ὥς εἰς τὰ ἥρωικὰ μεγέθη συνεμβαίνειν ἐθίζει.

ἐν τῇ φράσει καὶ τῶν ἀνθρωπίνων ἐξέπεσεν οὐχὶ ἡ πρόθεσις ἐκ, ὥς τινες ὑπέλαβον, ἀλλ' ἡ ἐπί, ἥ καὶ ὁ συγγραφεὺς κατὰ κόρον χρήται· φειδῶ δ' ἔστω ἡμῖν τῶν παραδειγμάτων διὰ τὸ πλῆθος (πρβ. ἀνωτέρω σελ. 18).

Παραθέμενος δὲ τὸ ἐμπαθέστατον παράδειγμα (Ἰλ. Ρ 645—647) ἐπὶ τοῦ Αἴαντός φησιν·

ἔστιν ὥς ἀληθῶς τὸ πάθος Αἴαντος· οὐ γὰρ ζῆν εὐχεται — ἦν γὰρ τὸ αἶτημα τοῦ ἥρωος ταπεινότερον κτλ.

ἀλλὰ τί ἔστι τὸ πάθος Αἴαντος; ὅτι ἡ λέξις μέγα (ἤρωικόν; γενναῖον; πρβ. 8, 4 γενναῖον τὸ πάθος) ἐξέπεσε, δῆλον καὶ ἐκ τοῦ ἐπομένου ἦν γὰρ τὸ αἶτημα τοῦ ἥρωος ταπεινότερον.

Κεφ. 9, 13 ἀπὸ δὲ τῆς αὐτῆς αἰτίας, οἶμαι, τῆς μὲν Ἰλιάδος γραφομένης ἐν ἀκμῇ πνεύματος ὅλον τὸ σωματίον δραματικὸν ὑπεστήσατο καὶ ἐναγώνιον· τῆς δὲ Ὀδυσσεΐας τὸ πλεόν διηγηματικόν, ὕπερ ἴδιον γήρως.

δύο τινά ἐστι τὰ ὑποψίαν εἰς τὴν γνησιότητα τῆς φράσεως ὅλον τὸ σωματίον δραματικὸν ὑπεστήσατο καὶ ἐναγώνιον ἐγείροντα· τὸ μὲν ὅτι ἡ ὅλη Ἰλιάς οὐδαμῶς ἐστι κατὰ πάντα (ὅλον) δραματικὸν καὶ ἐναγώνιον ἔργον — περὶ Ὀδυσσεΐας εἶπε „τὸ πλεόν διηγηματικόν“ — τὸ δὲ πῶς ἂν καλέσειεν ὁ συγγραφεὺς τὴν ὅλην Ἰλιάδα σωματίον τὰ μέρη αὐτῆς κατωτέρω ποιήματα οὐχὶ ποιήματα εἰπών; ἐὰν ὑπολάβωμεν τῇ καταλήξει τοῦ σωματίον τὸ λεξίδιον οἶον ἐνεῖναι, ὡς κατὰ κόρον ὁ συγγραφεὺς χρῆται, τὸ χωρίον σαφέστερον καθίσταται· ὅλον τὸ σῶμα οἶον δραματικὸν ὑπεστήσατο καὶ ἐναγώνιον, τῆς δὲ Ὀδυσσεΐας τὸ πλεόν διηγηματικόν κτλ.

Κεφ. 10, 1. αἱ φράσεις ποῦ δὲ τὴν ἀρετὴν (ἢ Σαπφῶ) ἀποδείκνυται; ὅτε τὰ ἄκρα αὐτῶν καὶ ὑπερτεταμένα δεινὰ καὶ ἐκλέξαι καὶ εἰς ἄλλα συνδῆσαι, καὶ 10, 3 ἡ λῆψις δ' ὡς ἔφην τῶν ἄκρων καὶ ἡ εἰς ταῦτ' συναίρεσις ἀπειργάσατο τὴν ἔσοχὴν ἐξελέγχουσι παρεφθαρμένον τὸ χωρίον 10, 1·

ὃ μὲν γὰρ τῇ ἐκλογῇ τὸν ἀκροατὴν τῶν λημμάτων, ὃ δὲ τῇ πυκνώσει τῶν ἐκλελεγμένων προσάγεται·

διὸ καὶ ἀντὶ τοῦ τὸν ἀκροατὴν ὁ μὲν Faber τῶν ἄκρων λημμάτων παραινεῖ γράφειν, ὁ δὲ Tollius τῶν λημμάτων τῶν ἄκρων, ὁ δὲ Weiske τὸ ὑποπτον τὸν ἀκροατὴν διαγράφει. ἡμῖν δὲ τούτων πασῶν πιθανωτέρα φαίνεται ἡ ὁμοίφωνος διόρθωσις τῶν ἀκροατῶν, ὃ καὶ ἐπάνω

που — 1, 3 ἀκρότης καὶ ἔξοχή τις λόγων ἐστὶ τὰ ὕψη — ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐννοίας εἴρηται· τοῦτ' ἔστιν ὃ μὲν γὰρ τῇ ἐκλογῇ. τῶν ἀκροτήτων τῶν λημμάτων, ὃ δὲ τῇ πυκνώσει τῶν ἐκλελεγμένων προσάγεται, nam haec partim delectu eminentium sententiarum, partim delectorum copulatione alliciunt¹.

Ἐν κεφ. 10, 3 παραθέμενος τὸ γνωστὸν ἄσμα τῆς Σαπφοῦς, ὃ πυρετῶδες τελευτᾷ, ἀναβοᾷ·

πᾶν τολματὸν² ἐπεὶ καὶ πένητα. οὐ θανμάξεις
ὡς ὑπ' αὐτὸ τὴν ψυχὴν τὸ σῶμα τὰς ἀκοὰς τὴν γλῶσσαν
τὰς ὄψεις τὴν χροάν πάντως ἀλλότρια διοιχόμενα
ἐπιζητεῖ καὶ καθ' ὑπεναντιώσεις ἅμα ψύχεται καίεται,
ἀλογιστεῖ φρονεῖ; ἢ γὰρ φοβεῖται ἢ παρ' ὀλίγον τέθνηκεν·
ἵνα μὴ ἔν τι περὶ αὐτὴν πάθος φαίνεται, παθῶν δὲ σύνοδος.

ἐνταῦθα πολλά τε καὶ αὐθαίρετα εἰκοτολογήθη, ἀλλ' οὐδὲν τούτων διευκρινεῖ πῶς τὸν τόπον. ἄπορον τῷ ὄντι ἐστὶν εἰπεῖν ὃ τι τὸ ἐπεὶ καὶ πένητα βούλεται, ἂν μὴ ὑποληφθῇ τὸ μὲν ΕΠΕΙ λείψανον εἶναι τοῦ ῥήματος *πυρεττεῖ*, τὸ δὲ πένητα διαφθορὰ τοῦ *μαίνεται*· τὸ μὲν τοῦ ἄσματος ἀληθῶς πυρετῶδες οὐ πάντως ἀπίθανον καθίστησι τὸ *πυρέττει*³, τὸ δὲ τοῦ παραδειγματιζομένου Πλάτωνος Πρωτ. 343, C τὸ πρῶτον τοῦ ἄσματος μανικὸν ἂν φανείη ἀναμιμνήσκει ἡμᾶς τὸ ῥήμα *μαίνεται*, ὅπερ καὶ ἄλλα παραπλήσια παραδείγματα οὐκ ἀναπολόγητον κα-

¹ πρβ. ἢν ἐξήνεγκεν ὁ συγγραφεὺς παραπλησίαν ἐννοίαν ἀνωτέρω 1, 3· ἀκρότης καὶ ἔξοχή τις λόγων ἐστὶ τὰ ὕψη, καὶ ποιητῶν τε οἱ μέγιστοι καὶ συγγραφένων οὐκ ἄλλοθεν ἢ ἐνθὲνδε ποθὲν ἐπρώτευσαν καὶ ταῖς ἑαυτῶν ὑπερέβαλον εὐκλείαις τὸν αἰῶνα.

² ἀντὶ τολματιὸν γράφεται εὐλόγως ὑπὸ τοῦ Ahrens καὶ Bergk τὸ *ἄσματιον*.

³ πρβ. τοὺς τύπους πλάττειν, ἀναπτύττειν 7, 1 κτλ.

θίστησι· Πλάτ. νόμ. XI 926, B μαινόμενα κηδεύματα αναγκάζοντος λαμβάνειν. Θουκ. IV 39, 3 μανιώδης οὔσα ἢ ὑπόσχεσις <τοῦ Κλέωνος>. πρβ. καὶ τὰ παρὰ τῷ ἡμετέρῳ 15, 8 φαντάζεται ταῦθ' ὅτι μαίνεται. 8, 4 <τὸ πάθος> ὑπὸ μανίας τινὸς καὶ πνεύματος ἐνθουσιαστικοῦ ἐκπνέον (ἔμπνουν; ὅρα ἀνωτέρω σελ. 20), καὶ ἄλλα.

Ἐλλειπούσης τοίνυν ἄλλης εἰκασίας εὐλογωτέρας ἡμεῖς γε ἀναγινώσκομεν τὸ ὅλον χωρίον, ἐπαναλαβόντες τὸ προηγηθὲν ἄλλα, ὡδέ πως·

ἀλλ' ἅπαν τὸ ῥῆμα οἷον περέττει καὶ μαίνεται. οὐ θανμάξεις ὥς ἔπ' αὐτῷ τὴν ψυχὴν τὸ σῶμα τὰς ἀκοὰς τὴν γλῶσσαν τὰς ὄψεις τὴν χροάν πάντως ἄλλοτριοῖ;¹ διοιχόμενα ἔτι ζῇ [ἐπιζῇ;] τε καὶ καθ' ἑπεναντιώσεις ἅμα ψύχεται καίεται, ἀλογιστεῖ φρονεῖ. ἢ γὰρ φοβεῖται ἢ παρ' ὀλίγον τέθνηκεν, ἵνα μὴ ἐν τι κτλ.

ἡμεῖς μὲν οὖν ἐν τοσούτῳ ταύτην τὴν ἀνάγνωσιν προαιρούμεθα, χαιρέτω δ' ἕκαστος οἷς ἥδεται.

Κεφ. 10, 6 ἔτι δὲ παρώρισε τὸν κίνδυνον εἰπὼν <ὁ Ἄρατος> „ξύλον αἰδ' ἐρύκει“, οὐκοῦν ἀπείργει. ὁ δὲ ποιητὴς οὐκ εἰς ἅπαξ παρορίζει τὸ θειόν, ἀλλὰ τοὺς αἰεὶ ... ἀπολλυμένους εἰκονογραφεῖ.

τὸ παρορίζειν ἀντὶ τοῦ περιορίζειν παρὰ μόνῳ τῷ ἡμετέρῳ τεχνογράφῳ ἔοικεν ἀπαντᾶν, καὶ ταῦτα ἐν τρισὶ χωρίοις. ἀλλὰ τούτων τὸ μὲν πρῶτον 2, 2 ἐτι δὲ τὴν ἀπλανεστάτην ἀσκησίν τε καὶ χρῆσιν ἱκανὴ παρορίσαι καὶ συνενεγκεῖν ἢ μέθοδος αὐτὸς ὁ βιβλιογράφος πορίσαι μεταγράφων ἐπηνώρθωκε, τὸ δὲ τρίτον, ὁ ῥηματικὸν μόνον ἐπίθετόν ἐστιν, — 38, 1 διόπερ εἰδέναι χρὴ τὸ μέχρι ποῦ παροριστέον — δικαίως ὑπὸ τοῦ Seager² ἐξελέγχεται νοθευόμενον. ἀρ' οὐκ

¹ δηλαδή ἡ ποιήτρια Σαπφώ.

² class. Journal XIII, 46 p. 322.

ἀν εἴη ἄμεινον κὰν τῷ ἡμετέρῳ χωρίῳ ἀντὶ τοῦ *παρορίζειν* ἀναγινώσκειν *περιορίζειν*; Πλούτ. ἠθικ. 719 E ἐξ ὅλης ἀτάκτου καὶ πλανητῆς ἀνευ τοῦ περιορίζοντος. Πλούτ. Καῖσ. 58 τὸν κύκλον τῆς ἡγεμονίας τῷ πανταχόθεν ὤκεανῳ περιορίσθεις. πρβ. καὶ τὰ τοῦ ἡμετέρου 28, 3 μεγάλην τινὰ ἔννοιαν τῷ ἐπαίνῳ προσπεριωρίσατο. 16, 1 ἀπεριόριστον. 44, 6 ἀπεριόριστος.

Κεφ. 11, 2 τοῦτο δὲ εἴτε διὰ τοπηγορίαν εἴτε δεινῶσιν ἢ πραγμάτων ἢ κατασκευῶν ἐπίρρῳσιν εἴτ' ἐποικονομίαν ἔργων ἢ παθῶν . . . γίνονται.

ἀντὶ ἙΠοικονομίαν ἀναγινώσκομεν ἙΤΙ οἰκονομίαν. ἡ γὰρ σύνθεσις εἴτε — εἴτε — εἴτε ἔτι ὁμαλὴ ἡμῖν φαίνεται, *vel — vel — vel etiam*.

Ἐν κεφ. 13, 3 εἰπὼν ἡμῖν ὁ τεχνογράφος ὅτι ὁ Πλάτων „ἀπὸ τοῦ ὁμηρικῷ κείνῳ νάματος εἰς ἑαυτὸν μυρίας ὄσας παρατροπὰς ἀπωχετεύσατο“ προστίθησι (13, 4)·

καὶ οὐδ' ἂν ἐπακμάσαι μοι δοκεῖ τηλικαῦτά τινα τοῖς τῆς φιλοσοφίας δόγμασι καὶ εἰς ποιητικὰς ὕλας πολλαχοῦ συνεμβῆναι καὶ φράσεις, εἰ μὴ περὶ πρωτείων νῆ Δία παντὶ θυμῷ πρὸς Ὅμηρον ὡς ἀνταγωνιστὴς νέος . . . διηριστεύετο <ὁ Πλάτων>.

τὸ ἐπακμάζειν, ἀμεταβάτως μόνον ἀπαντῶν, ὡς παρὰ Διονυσ. Ἀλικαρν. ἐπιστ. πρὸς Γν. Πομπ. 1, 16 οἱ λίαν ὕστερον ἐπακμάσαντες, καὶ 4, 1 Ξενοφῶν δὲ καὶ Φίλιππος οἱ τούτοις ἐπακμάσαντες, ἀτοπώτατον ἐνταῦθα ἡμῖν φαίνεται. τί δέ; λογιζόμενοι ὅτι οὐ μόνον ἄλλοι συγγραφεῖς ¹ τῷ Πλά-

¹ Διονύσιος. Ἀλικαρν. ἐπιστ. πρὸς Γν. Πομπ. 2, 6 <ἡ Πλατωνικὴ διάλεκτος> μάλιστα χεῖμάζεται περὶ τὴν τροπικὴν φράσιν. πολλὴ μὲν γὰρ ἐν τοῖς ἐπιθέτοις, ἄκαιρος δ' ἐν ταῖς μετωνυμίαις σκληρὰ δὲ καὶ οὐ σώζουσα τὴν ἀναλογίαν ἐν ταῖς μεταφοραῖς γίνεταί· ἀλλαγῆς τε περιβάλλεται μακρὰς καὶ πολλὰς οὔτε μέτρον ἐχούσας οὔτε καιρόν. σχήμασί τε ποιητικοῖς ἐσχάτην

τωνι — περί Πλάτωνος γάρ καὶ ἐνταῦθα ὁ λόγος — ἐπὶ κόμπῳ καὶ σχήμασι καὶ μεταφοραῖς καὶ ἄλλοις κακοῖς πολλοὶ ἔγκεινται λέγοντες, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ ἡμέτερος ἄλλαχού¹ αὐτοῦ τοιαῦτα ἐλαττώματα ὑπομέμφεται — τοιοῦτον δ' αἰνιγμὸν ἡγούμεθα καὶ ἐνταῦθα τὰ τηλικαῦτά τινα . . . εἰς ποιητικὰς ὕλας πολλαχοῦ συνεμβῆναι καὶ φράσεις — νομίζομεν ὅτι τὸ *ἐπακμῖσαι* διαφθορά ἐστὶ ῥήματος κόμπον τινὰ δηλοῦντος, οἷον Εὐριπ. Ἡρακλ. μαιν. 981 ὁ δ'

προσβάλλουσιν ἀηδῖαν, καὶ μάλιστα τοῖς γοργείοις ἀκαίρως καὶ μεираκιωδῶς ἐναβρύνεται. καὶ πολυτέλειά τις ἔστιν ἐν τοῖς τοιούτοις παρ' αὐτῷ, ὡς καὶ Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς εἰρηκέ που καὶ ἄλλοι συχνοὶ πρότερον· οὐ γὰρ ἐμὸς ὁ μῦθος. Πρόκλος εἰς Πλάτ. Τίμ. σελ. 19, Β Λογγίνος μὲν ἐν τούτοις ψαύεισθαι τὸν Πλάτωνα φησι, διὰ τῶν παραβολῶν καὶ τῆς τῶν ὀνομάτων χάριτος καλλωπίσαντα τὸν λόγον, ἐνδεικνύμενος εἰς τινὰς πλατωνικοὺς αὐτοφυῆ τὴν ἐρμηνείαν ταύτην, ἀλλ' οὐκ ἐκ τέχνης πεπορισμένην τῷ φιλοσόφῳ λέγοντας· εἶναι μὲν γὰρ τὴν ἐκλογὴν τῶν ὀνομάτων πεφροντισμένην τῷ Πλάτῳ καὶ οὐ κατὰ τὸ ἐπιτυχὸν ἕκαστα λαμβάνειν αὐτόν. ἀλλὰ τοῦτο μὲν εἶποι ἂν τις ἀπὸ τῆς κοινῆς τῆς τότε καὶ συνήθους ἐρμηνείας ἤκειν καὶ εἰς αὐτόν, πολλὴν δὲ αὐτόν καὶ τῆς συνήθους <ποιεῖσθαι;> προμήθειαν. θάττον γὰρ ἂν τὰς ἀτόμους Ἐπικούρου συνεκθοῦσας ποιῆσαι κόσμον ἢ ὀνόματα ὡς ἔτυχε συγκείμενα καὶ ῥήματα λόγον κατωρθωμένον. Πλάτωνα δὲ ἐν μὲν τῇ χρήσει τῶν ὀνομάτων ἡτιάσαντό τινες ὡς μεταφοραῖς <κατακόρως Ruhken> χρώμενον, περὶ δὲ τὴν συνθήκην ἅπαντες θαυμάζουσιν. ἀλλ' ὅμως οὐδὲ ἐκ ταύτης μόνον ἂν τις λαβοὶ τὴν περὶ τὴν ἐρμηνείαν αὐτοῦ φροντίδα, ἀλλὰ ἐκ τῶν τοιούτων ἐπιτηδεύσεων, οἷαν ἐν τούτοις ἐπιδείκνυται· οὐ γὰρ ἀπλῶς λέγει ὁ Σωκράτης ὁ ποθεῖ γενέσθαι αὐτῷ παρὰ τῶν ἀμφὶ Τίμαιον, ἀλλ' ὡραϊζομένῳ πως ἔοικε καὶ ψυχαγωγοῦντι τὸν ἀκροατὴν. προσέοικε δὲ δὴ τινι τοιῷδε τὸ πάθος, οἷον εἴ τις Ζῦα καλὰ θεασάμενος εἶτε ὑπὸ γραφῆς εἰργασμένα καὶ τὰ ἐξῆς.

¹ 32, 7 ἐπὶ τούτοις καὶ τὸν Πλάτωνα οὐχ ἥκιστα διασύρουσι πολλὰκις ὥσπερ ὑπὸ βακχείας τινὸς τῶν λόγων εἰς ἀκράτους καὶ ἀπηνεῖς μεταφορὰς καὶ εἰς ἀλληγορικὸν στόμφον ἐκφερόμενον. 13, 1 ὅτι μέντοι ὁ Πλάτων . . . τοιοῦτω τινὶ χεύματι ἀσophητὶ βέων οὐδὲν ἥττον μεγεθύνεται ἀνεγνυκῶς τὰ ἐν τῇ πολιτείᾳ τὸν τύπον [τὸν *τύπον*; τὸ *λοιπόν*;] οὐκ ἀκρόεις. 28, 4 ὅθεν καὶ τὸν Πλάτωνα — δεινὸς γὰρ αἶε περὶ τὸ σχῆμα κἂν τισὶν ἀκαίρως — ἐν τοῖς νόμοις λέγοντα ὡς οὔτε ἀργυροῦν δειπλοῦτον οὔτε χρυσοῦν ἐν πόλει ἰδρυμένον ἕαν οἰκεῖν, διαχλευάζουσιν ὡς κατὰ.

ἡλάλαξε κάπεκόμπασε τάδε. Πλούτ. Κάμ. 22 ἀληθεὶ λόγῳ τῷ περὶ τῆς ἀλώσεως ἐπικομπάσαι τοὺς Ὑπερβορέους, *verae narrationi de captivitate iactanter addidisse Hyperboreos*. κατὰ ταῦτα ἀναγνωστέον κὰν τῷ ἡμετέρῳ καὶ οὐδ' ἂν ἐπικομπάσαι μοὶ δοκεῖ τηλικαῦτά τινα κτλ.

Κεφ. 14, 1 καὶ 2 οὐκοῦν καὶ ἡμᾶς, ἡνίκ' ἂν διαπονῶμεν ὑψηγορίας τι καὶ μεγαλοφροσύνης δεόμενον, καλὸν ἀναπλάττεσθαι ταῖς ψυχαῖς, πῶς ἂν εἰ τύχοι ταῦτό τοῦθ' Ὅμηρος εἶπεν, πῶς δ' ἂν Πλάτων ἢ Δημοσθένης ὑψωσαν ἢ ἐν ἱστορίᾳ Θουκυδίδης. . . . ἔτι δὲ μᾶλλον εἰ κακείνο τῇ διανοίᾳ προσυπογράφοιμεν, πῶς ἂν τόδε τι ὑπ' ἐμοῦ λεγόμενον παρὼν Ὅμηρος ἤκουσεν ἢ Δημοσθένης, ἢ πῶς ἂν ἐπὶ τούτῳ διετέθισαν· τῷ γὰρ ὄντι μέγα τὸ ἀγώνισμα τοιοῦτον ὑποτίθεσθαι τῶν ἰδίων λόγων δικαστήριον καὶ θέατρον καὶ ἐν τηλικούτοις ἤρωσι κριταῖς τε καὶ μάρτυσιν ὑπέχειν τῶν γραφομένων εὐθύνas † πεπαῖχθαι.

τὸ πεπαῖχθαι, ὃ ἀληθῶς ἐμποδῶν καὶ σκάνδαλον τοῖς φιλολόγοις ἐστίν, ἄλλοι ἄλλως, τινὲς δὲ νῆ Δία καὶ γελοίως παρήνεσαν μεταγράφειν. οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν ἀστερίσκον προσημειοῦνται, οἱ δὲ τετάχθαι (Morus), οἱ δὲ πεπεῖσθαι (Reiske), οἱ δὲ προσῆχθαι (Weiske), ἄλλοι δὲ καὶ μὴ παῖξαι (Manutius), ἔστιν οἱ δὲ καὶ μὴ πταῖσαι (Langbain) ἀναγινώσκουσιν ἐκλαβόντες, ὡς ἔοικε, πάντες τὸ προηγηθὲν ἀγώνισμα ἐπὶ τῆς ἐννοίας „ἀγών, μόχθος, *certamen*“. τοῦτο μέντοι πλημμελὲς ἐστὶ· καὶ γὰρ ὁ ἡμέτερος συγγραφεὺς ἐπὶ τῆς σημασίας *certamen* πανταχοῦ τῇ λέξει ἀγών χρήται, μόνον δ' ἐνταῦθα ἀγώνισμα εἶρηκεν, ὃ καὶ ἐρμηνευτέον „κατόρθωμα, ἔπαθλον, *praemium, laus*“· οὕτω γὰρ παρὰ Θουκυδίδη καὶ ἄλλοις πολλοῖς ἀπαντᾷ. Θουκ. III 82, 7 τὸ ξυνέσεως ἀγώνισμα προσελάμβανε. VIII 12, 2 μὴ Ἀγίδος τὸ ἀγώνισμα τοῦτο γενέσθαι. VIII 17, 2 τὸ ἀγώνισμα προσθεῖναι ὅτι πλείστας τῶν πόλεων ἀποστήσας. Σουίδ.

Ἄριστοφ. βάτρ. 286 ἀγώνισμα· σπουδὴν ἐπιμέλειαν· ἀγώνισμα τίθενται συλλαβεῖν αὐτόν. Ἄριστοφάνης· „ἐγὼ δ' εὐξαίμην ἂν ἐντυχεῖν τινι λαβεῖν τ' ἀγώνισμ' ἀξιόν τι τῆς ὁδοῦ“· ἔπαθλον. Ἡσύχ. ἀγωνίσματα ἔπαθλα. ὅτι δὲ τὸ ἀγώνισμα ἐπὶ τοιαύτης ἐννοίας καὶ ἐνταῦθα εἴρηται δηλοῦται καὶ ἐκ τοῦ ἀμέσως προηγηθέντος διετέθησαν.

Τούτων οὕτως ἐχόντων ἐν τῷ διεφθαρμένῳ ῥήματι πεπαῖχθαι μόνην τὴν ἀντικρυς ἐναντίαν ἔννοιαν ἂν τις προσδοκῇ καὶ μὴ πεπαῖχθαι, ὃ ἐ. „καὶ μὴ καταγέλαστον γερονέναι“ ἢ κατὰ τὸ Ἀμβροσιανὸν χειρόγραφον, φέρον τὴν γραφὴν π...σαιχθαι — εἴ γε τούτῳ πειστέον — καὶ μὴ ἐψέχθαι. ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ὁ παρακείμενος χρόνος ἐνταῦθα, προηγημένων τῶν ἐνεστώτων υποτίθεσθαι καὶ ὑπέχειν, ἄτοπος φαίνεται, ὀρθότατον καὶ πιθανώτατον πάντων ἂν εἴη τὸ ἐν τῷ κυρίῳ χειρογράφῳ (*codex parisinus* 2036) λεληβημένον πεπ...χθαι, λείψανον δύο συγκεχωνευμένων λέξεων ἡγήσασθαι· τοιῷδε λέγω τρόπῳ

.. ΠΕΠ ΧΘΑΙ

ΚΑΙΕΠ αινε ΙΘΑΙ ὃ ἐ. καὶ ἐπαινεῖσθαι

ἢ ΚΑΙΕΠευφημεΙΘΑΙ ὃ ἐ. καὶ ἐπενυφημεῖσθαι.

ὁ δὲ νοῦς τοῦ χωρίου σαφέστατος τότε ἂν εἴη· *magnum est enim profecto praemium, sibi tale iudicium scriptorum suorum theatrumque fingere, tantosque apud heroas iudices eosdem et testes scribendi rationem reddere et laudari*. τοιοῦτόν τινα νοῦν προσημαίνει καὶ τὸ προηγηθὲν διετέθησαν.

Κεφ. 16, 3 παρὰ δὲ τῷ Δημοσθένει πεπραγματεύεται πρὸς ἡττημένους ὁ ὄρκος, ὡς μὴ Χαιρώνειαν ἔτ' Ἀθηναίοις ἀτύχημα φαίνεσθαι, καὶ ταῦτόν, ὡς ἔφην, ἅμα ἀπόδειξις ἐστὶ τοῦ μηδὲν ἡμαρτηκέναι παράδειγμα ὄρκων πίστις ἐγκώμιον προτροπὴ κτλ.

τοῦ ἀτόπως ἐπαναλαμβανομένου ὄρκων, δ ὁ Kayser

διαγράφει, αίρετωτέραν ἡγούμεθα τὴν γραφὴν ἀρκοῦν, δη-
λαδὴ παράδειγμα ἀρκοῦν.

Κεφ. 17, 2 οὐκοῦν καὶ τῶν λόγων τὰ πάθη καὶ τὰ
ὑψη ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν ἐγγυτέρω κείμενα διὰ τε φυσικὴν
τινα συγγένειαν καὶ διὰ λαμπρότητα αἰετῶν σχημάτων
προεμφανίζεται καὶ τὴν τέχνην αὐτῶν ἐπισκιάζει καὶ οἶον
ἐν καταλήψει τηρεῖ.

τὸ καταλήψει λυμαίνεται τὸν νοῦν τοῦ χωρίου, ἀτό-
πως δὲ τῷ ἐπισκιάζει παράκειται· ὑποδηλοῦται δ' ἡ ἀτοπία
ϊκανῶς καὶ ἐκ τοῦ μεταξὺ κειμένου οἶον, ὃ ἐν παραβο-
λαῖς εἶωθε συνδεῖν φράσεις ὁμοίας μὲν τὸν νοῦν διαφό-
ρους δὲ τὴν δύναμιν, ὡς 43, 3 αἴσχη καὶ οἶονε στίγματα.
44, 3 ἀκονᾷ καὶ οἶον ἐκτρίβεται. ὅθεν καὶ πιθανώτερόν
ἐστὶ τοῦ καταλήψει τὸ ἐν τισὶ τῶν χειρογράφων φερό-
μενον καλύψει ἢ κατακαλύψει. πιθανώτατον μέντοι πάν-
των καὶ ὀρθότατον ἡγούμεθα ἐνταῦθα τὸ ἐκλείψει, ὃ καὶ
τῷ φερομένῳ καταλήψει ἀνθυποβάλλοντες ἀναγινώσκομεν·
ἐπισκιάζει καὶ οἶον ἐν ἐκλείψει τηρεῖ.

Κεφ. 18, 1 τί δὲ ἐκεῖνα φῶμεν, τὰς πεύσεις τε καὶ
ἐρωτήσεις; ἄρα οὐκ αὐταῖς ταῖς τῶν σχημάτων εἰδοποιαῖς
παρὰ πολὺ ἐμπρακτότερα καὶ σοβαρώτερα συντείνει τὰ
λεγόμενα;

κοινῶς ὑπολαμβάνεται τὸ ἐκεῖνα (αἱ πεύσεις τε καὶ
ἐρωτήσεις) ὑποκείμενον τοῦ συντείνει· ἀλλ' οὕτως οὐκ
ἔστιν ἰδεῖν ὃ τι αἱ τῶν σχημάτων εἰδοποιαὶ δύνανται — μὴ
ἄρά τι διάφορον τοῦ πεύσεις καὶ ἐρωτήσεις; — οὐδ' ὅποι
ἀνήκουσιν, εἴτα δὲ ἄπορον εἰπεῖν εἰ τὸ συντείνειν συνώνυμον
τῷ „συντελεῖν, καθιστάναι“ ἐκληφθῆναι δύναται. τούτων
ἕνεκα ἀναφέρομεν τὸ τὰ λεγόμενα ὡς ὑποκείμενον εἰς τὸ
συμβαίνει, ὃ ἀνθυποβάλλομεν τῷ συντείνει. ὅτι δὲ τὸ
συμβαίνειν ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ „ἀποβαίνειν, γίνεσθαι,

εἶναι“ ἀπαντᾷ, δηλοῦται καὶ ἐκ τῶν ἐπομένων τοῦ ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου τεχνογράφου θαυματομένου καὶ παραδειγματιζομένου Πλάτωνος· Κρατ. 398, Ε ἐν τῇ Ἀττικῇ φωνῇ λεγόμενοι οἱ ἥρωες ῥήτορες τινες καὶ ἐρωτητικοὶ συμβαίνουσιν. Νόμ. II 671, Β ὥστε εὐαγύτους Ξυμβαίνειν τῷ δυναμένῳ ... παιδεύειν. Ἀλκιβ. I 130, C λείπεται μηδὲν ἄλλο τὸν ἄνθρωπον συμβαίνειν ἢ ψυχὴν.

Ἐν κεφ. 19 καὶ 20 εἰπὼν ἡμῖν ὁ περὶ ὑψηγορίας συγγραφεὺς ὅτι ἡ ἐπὶ ταῦτὸ σύνοδος τῶν ἀσυνδέτων σχημάτων ἀλλήλοις „ἔμφασιν“ ἐρανίζειν εἴωθε καὶ παραθέμενος τοιαῦτα παραδείγματα ἐκ τοῦ Ὀμήρου καὶ Δημοσθένους ἐπιλέγει (20, 3).

οὐκοῦν τὴν μὲν φύσιν τῶν ἐπαναφορῶν καὶ ἀσυνδέτων πάντῃ φυλάττει <ὁ ῥήτωρ, ὃ ἐ. Δημοσθένης> *τῇ συνεχεῖ μεταβολῇ· οὕτως αὐτῷ καὶ ἡ τάξις ἄτακτον καὶ ἔμπαλιν ἡ ἀταξία ποιὰν περιλαμβάνει* [παραλαμβάνει;] *τάξιν.*

Φέρε οὖν πρόσθε τοὺς συνδέσμους ὡς ποιοῦσιν οἱ ἰσοκράτειοι κτλ.

ὁρᾷς ὡς ἐνταῦθα ὁ μὲν ἄνευ ἀνταποδόσεως μένει; ἀλλ' οὐ μόνον τὸ ἀνανταπόδοτον τοῦ συνδέσμου τὸ χωρίον ἐξελέγχει διεφθαρμένον, ἀλλὰ καὶ ἡ τούτῳ ἀμέσως ἐπομένη ἥκιστα προσφυὴς λέξις *φύσιν*, ἣν ἀδύνατον ἰδεῖν ὃ τι βούλεται. ἐντεῦθεν ὁ μὲν Μοῦς *ὡς οὖν τὴν φύσιν* ἀναγινώσκει, ὁ δὲ Vaucher εἰς τὸ *τὴν μεγαλοφρίαν* ἀτοπώτατα τρέπει. ὁ ἐνθυμούμενος ὅτι ἐνταῦθα περὶ ἐμφάσεως ὁ λόγος ἐστί, παραβαλὼν τὰ ἀνωτέρω εἰρημένα — 19, 2 τὰ γὰρ ἀλλήλων διακεκομμένα καὶ οὐδὲν ἦττον κατεσπευσμένα φέρει τῆς ἀγωνίας ἔμφασιν ἅμα καὶ ἐμποδιζούσης τι καὶ συνδιωκούσης. τοιαῦθ' ὁ ποιητὴς <Ὀμηρος> ἐξήνεγκε διὰ τῶν ἀσυνδέτων — πρὸς τὸ νῦν ἐξεταζόμενον συνώνυμον χωρίον οὐκοῦν *τὴν μὲν φύσιν* τῶν ἐπαναφορῶν καὶ ἀσυνδέτων πάντῃ φυλάττει· τῇ συνεχεῖ μεταβολῇ ἀνενδοιάστως ἀναγνώ-

σεται οὐκοῦν τὴν ἔμφασιν τῶν ἐπαναφορῶν καὶ ἀσυνδέτων πάντη φυλάττει τῇ συνεχεῖ μεταβολῇ, ὃ τό τε ἀναπαύδοτον αἶρει καὶ τὸν νοῦν τοῦ χωρίου ἀποκαθίστησιν.

Κεφ. 21, 2 ὥσπερ εἴ τις συνδήσειε τῶν θεόντων τὰ σώματα τὴν φορὰν αὐτῶν ἀφῆρηται, οὕτως καὶ τὸ πάθος ἐπὶ τῶν συνδέσμων καὶ τῶν ἄλλων προσθηκῶν ἐμποδιζόμενον ἀγανακτεῖ· τὴν γὰρ ἐλευθερίαν ἀπολλύει τοῦ δρόμου καὶ τὸ ὡς ἀπ' ὄργανου τινὸς ἀφίεσθαι.

τὸ ἄτοπον καὶ ἀνόητον τοῦ ἀγανακτεῖ αἰσθανόμενοι πολλοὶ πολλὰ εἰκοτολόγησαν¹. ἀλλ' ἡμεῖς ἀδυνατοῦντες ταῖς εἰκασίαις αὐτῶν πείθεσθαι ἀναγινώσκουμεν ἀντὶ τοῦ ἀγανακτεῖ τὸ ὁμοφωνοῦν πως καὶ προσφυέστερον ἀναχαλᾷται, ὃ καὶ κατωτέρω ὀρθῶς ἀποκατεστάθη². ὅτι δὲ τοῦτο ἐνταῦθα ἀρμόζει δηλον καὶ ἐκ τοῦ ἐπομένου ὡς ἀπ' ὄργανου τινὸς ἀφίεσθαι. Ἰπποκρ. 616, 38 ρηιδίως γὰρ ἀναχαλᾷται. Ἡσυχ. ἀνιμένη ἀνέλκουσα καὶ ἀναχαλῶσα τὸν πέπλον. Ἀθῆν. 1, 24, C ἀναχαλῶντες ταῖς ἐμβάσει τὰς τῶν μῦθων συντάσεις. οὕτω δ' ἂν εἴη ὁ νοῦς· *sic affectus conjunctionibus ceterisque eiusmodi additamentis impeditus relaxatur* (δ. ἔ. *refrigescit*).

Ἐν κεφ. 28, 1 εἰπὼν ἡμῖν ὅτι ἡ περίφρασις οὐχ ἥκιστα ὑψηλοποιδὸν καὶ παρενεγκῶν τούτου παράδειγμα ἐκ τῶν τοῦ Πλάτωνος (ΜενεΞ. 236, D) ἐπάγει (28, 2)·

οὐκοῦν τὸν θάνατον εἶπεν εἰμαρμένῃν πορείαν, τὸ δὲ τετυχημέναι τῶν νομιζομένων προπομπὴν τινα δημοσίαν

¹ ὁ μὲν Ιαὴν ἀστερίσκον προσημειοῦται, ὁ δὲ Weiske εἰς τὸ παρακεκινδυνευμένον ἀγωνίζεται εἰκὴ τρέπει, ὁ δὲ Κουμανούδης ἀτρεῖ γράφειν παραινεῖ, ὃ καὶ πρὸς τὸν νοῦν τοῦ χωρίου συμφωνότερον.

² κεφ. 42, 1 τὰ ἐκτάδην ἀποψύχεται παρ' ἄκαιρον μῆκος ἀναχαλῶμενα. πρβ. 38, 1 τὰ τοιαῦτα ὑπερτείνόμενα χαλᾷται. 39, 4 συνεκλύεται καὶ διαχαλᾷται τὸ ὕψος τὸ ἀπότομον.

ὑπὸ τῆς πατρίδος· ἄρα δὴ τούτοις μετρίως ὥγκωσε τὴν νόησιν, ἣν ψιλὴν λαβὼν τὴν λέξιν ἐμελοποίησε, καθάπερ ἁρμονίαν τινὰ τὴν ἐκ τῆς περιφράσεως περιχεάμενος εὐμέλειαν;

τὴν ἥκιστα ἁρμοδίαν ἐνταῦθα φράσιν τὴν λέξιν ὁ μὲν Vaucher διαγράφει — οὗτος μέντοι καὶ τὰ ἐπόμενα καθάπερ ἁρμονίαν τινὰ ὀβελίζει — ὁ δὲ Morus, ὃς καὶ ὁ Spengel ἔπεται, εἰς δοτικὴν τρέπει τὴν λέξιν. ἀλλὰ μὴν εἰ τῷ ὄντι ὁ συγγραφεὺς τῇ δοτικῇ ἐχρήσατο, εἰκὸς ἦν αὐτὸν οὐ τῇ λέξει ἀλλὰ τῇ περιφράσει γεγραφέναι, περὶ τῆς περιφράσεως ἐνταῦθα τοῦ λόγου ὄντος. ὅθεν πιθανωτέρα δοκεῖ ἡμῖν ἡ ἔκπτωσις τοῦ συνδέσμου ὡς (ὥσπερ), τοῦτ' ἔστιν . . . τὴν νόησιν ἣν ψιλὴν λαβὼν ὡς τὴν λέξιν ἐμελοποίησε, *nunc igitur his mediocriter sententiam extulit quam nudam acceptam, sicut in verbis fit, modulatus est?*

Κεφ. 30, 1 ὅτι μὲν τοίνυν ἡ τῶν κυρίων καὶ μεγαλοπρεπῶν ὀνομάτων ἐκλογὴ θαυμαστῶς ἄγει καὶ κατακλεῖ τοὺς ἀκούοντας καὶ ὡς πᾶσι τοῖς ῥήτορσι καὶ συγγραφεῦσι κατ' ἄκρον [κατὰ καιρὸν; κατάκορον;] ἐπιτήδευμα μέγεθος ἅμα κάλλος εὐπίνειαν βάρος ἰσχὺν κράτος ἔτι δὲ τᾶλλα, ἂν ὥσὶ τινα, τοῖς λόγοις ὥσπερ ἀγάλμασι καλλίστοις δι' αὐτῆς ἐπανθεῖν παρασκευάζουσα καὶ οἶονεῖ ψυχὴν τινα τοῖς πράγμασι φωνητικὴν ἐντιθεῖσα, μὴ καὶ περιττὸν ἢ πρὸς εἰδότας διεξιέναι.

τὸ μεταγενέστατον εὐπίνειαν, τῷ ἡμετέρῳ δὲ τεχνογράφῳ ἥκιστα πρέπον, ὑποπτον καὶ βεβιασμένον φαίνεται· ἀμήχανον γὰρ νοῆσαι ἄκρον ἐπιτήδευμα εὐπινείας. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἡ θέσις τῆς λέξεως — περίκεινται γὰρ αὐτῇ, μετρία καὶ ταπεινὴ οὔση, λέξεις ὑψηλόν τι καὶ ἔντονον ἐμφαίνουσαι (κάλλος εὐπίνειαν βάρος ἰσχὺς κράτος) — ἐξελέγχει παρεφθαρμένον τὸν τόπον. ἐντεῦθεν

ἀνθυποβάλλομεν τῇ λέξει *εὐπίνειαν* τὴν λέξιν *εὐγένειαν*, πιθανωτέραν αὐτὴν πασῶν τῶν γενομένων διορθώσεων ¹ ἡγησάμενοι. πρβ. 34, 2 ἀφατοί τε περὶ αὐτὸν <τὸν Ὑπερίδην> εἰσὶν ἀστεῖσμοι μυκτῆρ πολιτικώτατος εὐγένεια, τὸ κατὰ τὰς εἰρωνείας εὐπάλαιστρον, σκώμματα οὐκ ἄμουσα οὐδ' ἀνάγωγα κτλ. 39, 4 εὐγενέστατοι δ' οὗτοι καὶ μεγεθοποιοί <οἱ δακτυλικοὶ ρυθμοί>. 43, 6 ὅσα εὐγενεῖς καὶ ὑψηλοὺς ἐργάζεται τοὺς λόγους. Πλούταρχ. Δημ. 13 εἶγε περὶ τὰς ὑποθέσεις αὐτοῦ φιλοτιμία καὶ τῇ τῶν λόγων εὐγενείᾳ παρὴν ἀνδρεία πολεμιστήριος. Φώτ. βιβλιοθ. 77 εὐγένειαν ὀνομάτων.

Κεφ. 31, 1 *ταύτῃ καὶ τὸ <ἀναγκοφαγήσαι> τοῦ Θεοπόμπου καὶ τὸν ἐπαινετὸν διὰ τὸ ἀνάλογον ἔμοιγε σημαντικώτατα ἔχειν δοκεῖ, ὅπερ ὁ Καικίλιος οὐκ οἶδ' ὅπως καταμέμφεται.*

περὶ τοῦ καὶ τὸν ἐπαινετὸν μεγάλη ἀμφισβήτησις ἐγένετο τοῖς φιλολόγοις ἄλλοις ἄλλως διορθοῦσιν, οἷον ἐκεῖνο τὸ ἐπαινετὸν (Manutius), καίτοι γ' ἀπηνῆς ὢν (Morus), καίτοι γ' ἐμπινῆς ὢν (Reiske), [καίτοι ἐπαινετὸν] (Vaucher), *κεκαινοτομημένον* (Wilamowitz - Moellendorff)². ἡμῖν μέντοι ἀπλουστάτῃ καὶ εὐλογωτάτῃ φαίνεται ἡ ἀνάγνωσις καὶ —τοι ἦ—τον ἐπαινετὸν, τοῦτ' ἔστι *ταύτῃ* (κατὰ τὰ εἰρημένα) καὶ τὸ τοῦ Θεοπόμπου, καίτοι ἦττον ἐπαινετὸν³, διὰ τὸ ἀνάλογον ἔμοιγε σημαντικώτατα

¹ ὁ μὲν Robortellus ἀναγινώσκει *εὐκρίνειαν*, ὁ δὲ Manutius *σαφήνειαν*, ὁ δὲ Portus *ἐπίνοιαν*. ἡ λέξις ΕΥΠΙΝΕΙΑ ἴσως προήλθεν ἐκ τῆς παρὰ τοῖς ἀγραμμάτοις ἀπαντῶσης ἐνίοτε γραφῆς ΕΥΓΙΕΝΕΙΑ, ὡς ἔτι καὶ νῦν οὐχὶ σπανίως εὗρηται γιελῶ, γιέροντας, Γιεόργιος, εὐγενής κτλ.

² Hermes Band X.

³ ἢ ἦττον πιθανὸν καίτοι *ταπεινότερον* ὢν. δῆλον δ' ὅτι ἀντὶ τοι καίτοι γ' ἦττον ἐπαινετὸν καὶ τῆς γραφῆς *καίπερ ἦττον ἐπαινετὸν* (ὢν), ἢ τῆς καὶ ἦττον ἐπαινετὸν ὢν χρήσις ἂν γένοιτο. παραπλησίαν δέ τινα ἔννοιαν ἐξήνεγκεν

ἔχειν δοκεῖ, ὅπερ ὁ Καικίλιος οὐκ οἶδ' ὅπως καταμέμφεται, *secundum haec etiam illud Theopompī, quamvis minus sit laudabile, tamen propter convenientiam mihi quidem ad rem declarandam aptissime se habere videtur.*

παραδείγματα ὁμοίας κατασκευῆς τοῦ ἦττον μετὰ ἐπιθέτων οὐ σπάνιά ἐστιν, οἷον· Εὐριπ. ἰκέτ. 462 ἦττον λόλον σου πεμπέτω τιν' ἄγγελον. Θουκ. IV 114, 4 δοκεῖν ἦσσον... εὐνοὺς ἂν σφίσι γενέσθαι. Θουκ. V 31, 6 καὶ νομίζοντες σφίσι τὴν Ἀργείων δημοκρατίαν αὐτοῖς ἦσσον εὐμόφορον εἶναι τῆς Λακεδαιμονίων πολιτείας¹. Ξενοφ. Παιδ. I 6, 11 ἦττον αἰσχροὺς ἢ εἰ τις. Ἱέρ. 4, 9 ἦττον ἱκανὰ εἰς τὰ ἀναγκαῖα δαπανήματα. Ἀριστοτ. πολιτ. 5, 4 καὶ διὰ τοῦτ' εἰσὶν αἱ μὲν ἦττον αἱ δὲ μᾶλλον μόνιμοι αὐτῶν· οὕτω καὶ πνεῦμα ἦττον λεπτόν καὶ ἦττον εἰλικρινές, καὶ ἄλλα πολλά.

Ἐν κεφ. 32, 5 εἰπὼν ἡμῖν περὶ μεταφορῶν προστίθῃσιν· *ἀλλὰ μὴν ἔν γε ταῖς τοπηγορίαις καὶ διαγραφαῖς οὐκ ἄλλο τι οὕτως κατασημαντικόν, ὥς οἱ συνεχεῖς καὶ ἐπάλληλοι τρόποι, δι' ὧν καὶ παρὰ Ξενοφῶντι ἡ τάνθρωπίνου σκήνους ἀνατομὴ πομπικῶς καὶ ἔτι μᾶλλον ἀναζωγραφεῖται θείως παρὰ τῷ Πλάτῳ.*

τούτοις μακρότατον τεκμήριον ἔπεται ἐκ τῶν τοῦ Πλάτωνος, ἀλλ' οὐδὲ γρὺ παρήνεγκεν ὁ συγγραφεὺς ἐκ τῶν τοῦ Ξενοφώντος, γνωστὰ κατὰ τὸ εἶδος νομίσας αὐτά. ἐντεῦθεν προαιρούμεθα τὴν μετάθεσιν τοῦ ἄρθρου· δι' ὧν καὶ ἡ παρὰ Ξενοφῶντι (τοῦτ' ἔστι γνωστὴ) τάνθρωπίνου σκήνους ἀνατομὴ πομπικῶς κτλ.

Ἐν κεφ. 32, 8 προεἰπὼν ἡμῖν ὅτι „τὸν Πλάτωνα οὐχ ἥκιστα διασύρουσιν ἐπὶ ταῖς ἀπηνέσι μεταφοραῖς καὶ τῷ

ὁ συγγραφεὺς καὶ ἐν κεφ. 38, 4 ὅθεν καὶ τὰ κωμικά, καίτοι γ' εἰς ἀπιστίαν ἐκπίπτοντα, πιθανὰ διὰ τὸ γελοῖον.

¹ πρβ. καὶ IV 92, 5 ἦσσον ἐτοίμως κατέχειν.

ἀλληγορικῷ στόμφῳ“, παρενεγκῶν δὲ καὶ παράδειγμα τοιαύτης ἀλληγορίας καὶ στόμφου φησί·

τοῖς τοιοῦτοις ἐλαττώμασιν ἐπιχειρῶν ὁμῶς αὐτὸ Καικίλιος ἐν τοῖς ὑπὲρ Λυσίου συγγράμμασιν ἀπεθάρρυνε τῷ παντὶ Λυσίαν ἀμείνω Πλάτωνος ἀποφήσασθαι διὰ πάθει χρώμενος ἀκρίτοις· φιλῶν γὰρ τὸν Λυσίαν ὡς οὐδ’ αὐτὸς αὐτόν, ὁμῶς μᾶλλον μισεῖ τῷ παντὶ Πλάτωνα ἢ Λυσίαν φιλεῖ. πλὴν οὗτος μὲν ὑπὸ φιλονικίας οὐδὲ τὰ θέματα ὁμολογούμενα καθάπερ ῥήθη.

τοῦ ὁμῶς αὐτὸ πάμπολλαι μὲν διορθώσεις καὶ εἰκασίαι ἐγένοντο¹, ἥκιστα μέντοι πειστικά. καθ’ ἡμᾶς ἡ ἀρχὴ τοῦ ὁμῶς πιθανώτατά ἐστιν ἐπανάληψις τῆς καταλήξεως τοῦ προηγουμένου ἐπιχειρῶν, τοιῷδε λέγω τρόπῳ· ΓσιχΓροροροσαντο*², ὃ ἐ. ἐπιχειρῶν[ΟΜ]ωσαντο* ἢ ἐπιχειρῶν[ΟΜ]ωσαντ*³, διὸ καὶ ἀναγινώσκωμεν ἐπιχειρῶν ὡσαύτως <δ> Καικίλιος κτλ.

Ἀντὶ τοῦ δευτέρου τῷ παντί, ὃ κοινῶς ὀβελίζεται, γραπτέον ἴσως τῷ ὄντι, ὃ καὶ ὁ συγγραφεὺς κατὰ κόρον χρήται.

Ἐπεται τὸ διεφθαρμένον καθάπερ ῥήθη, μεθ’ ὃ ὁ Spengel καὶ ὁ Iahn χάσμα σημειοῦνται. ἀπλὴ τροπὴ τοῦ προηγουμένου οὗτος εἰς τὸ ἐπίρρημα οὕτως ἀποδίδωσι μὲν νοῦν τινα τῷ χωρίῳ — ἀλλ’ οὕτως μὲν ὑπὸ φιλονικίας οὐδὲ τὰ θέματα ὁμολογούμενα <ἐστι>, καθάπερ ῥήθη, *at hoc modo ne principia quidem illius iudicio omnibus probantur* — οὐ μέντοι ἀποχρῶσαν καὶ εὐλογον. πιθανώτερον ἴσως ἂν εἴη τὸ καθάπερ λείψανον ἢ παραφθορὰν συγκριτικοῦ τινος οὐδετέρου ἡγήσασθαι. τί-

¹ ὡς ὁμῶς (Morus), ὁμότης (Ruhnken), ὁμοίως καὶ αὐτὸς (Weiske), ὁμοίως αὐτοῦ (Blass), ὁμῶς αὐτόθεν ὁ (Manutius), ὁ μισοπλάτων (Reiske), ὀλίγοις αὐτίκα (Kayser).

² ἢ ἀμαθῶς καὶ ἀγραμμάτως ΓσιχΓροροροσαντο*.

νος δέ; ἀκουέσθω ἡμῖν τὰ ἀμέσως ἐπόμενα· ὡς γὰρ ἀναμάρτητον καὶ καθαρὸν τὸν ῥήτορα προφέρει πολλὰ διημαρτημένου τοῦ Πλάτωνος ... Φέρε δὴ λάβωμεν τῷ ὄντι καθαρὸν τινα συγγραφέα καὶ ἀνέγκλητον· καὶ κατωτέρω (33, 2) ἐγὼ δ' οἶδα μὲν ὡς αἱ ὑπερμεγέθεις φύσεις¹ ἥκιστα καθαραί· τὸ γὰρ ἐν παντὶ ἀκριβὲς κίνδυνος μικρότητος, ἔνθα τὸ καθαρὸν τῷ ἀκριβεῖ ἀντιτίθεται. πρὸς δὲ πρβ. Πλάτ. Φαῖδρ. 763 τὸ καθαρὸν τῆς φράσεως. Διονύς. Ἀλικαρν. ἐπιστ. πρὸς Γν. Πομπ. 2, 3 <ἡ πλατωνικὴ διάλεκτος> καθαρὰ τε ἀποχρώντως γίνεται καὶ διαυγὴς ὥσπερ τὰ διαφανέστατα τῶν ναμάτων. αὐτόθι 3, 16 ἡ καθαρὰ τοῖς ὀνόμασι καὶ τὸν ἐλληνικὸν χαρακτῆρα σώζουσα διάλεκτος. αὐτόθι 4, 3 καθαρὸς μὲν τοῖς ὀνόμασιν ἰκανῶς καὶ σαφὴς <ὁ Ξενοφών>. αὐτόθι 6, 9 καθαρὰ γὰρ ἡ λέξις <τοῦ Θεοπόμπου> καὶ κοινὴ καὶ σαφὴς, ὑψηλὴ τε καὶ μεγαλοπρεπής. αὐτόθι 23, 5 τὰς μὲν οὖν ἀναγκαίας ἀρετὰς ἡ λέξις αὐτῶν πάντων <τῶν πρὸ Θουκυδίδου γενομένων συγγραφέων> ἔχει· καὶ γὰρ καθαρὰ καὶ σαφὴς καὶ σύντομός ἐστιν ἀποχρώντως, σώζουσα τὸν ἴδιον ἐκάστης διαλέκτου χαρακτῆρα. αὐτόθι 36, 1 λέξει τε κεκόσμηκεν <ὁ Θουκυδίδης> αὐτοὺς καθαρὰ καὶ σαφεῖ καὶ συντόμῳ καὶ τὰς ἄλλας ἀρετὰς ἐχούσῃ, καὶ ἀλλαχοῦ δ' ἔτι. ταύτῃ τοίνυν ἀναγνωστέον ἡγούμεθα καὶ ἐνταῦθα· πλὴν οὗτος μὲν ἐπὶ φιλονικίας οὐδὲ τὰ θέματα <τὰ> ὁμολογούμενα καθαρώτερα² ῥήθη, *sed ille obtrectandi studio ne eos quidem locos, qui omnibus probantur, vitio magis carere putavit.*

Κεφ. 33, 4 ἐπεῖτοι γε καὶ ἄπρωτος ὁ Ἀπολλώνιος ἐν τοῖς Ἀργοναύταις ποιητής, καὶ τοῖς βουκολικοῖς ... ὁ Θεόκριτος ἐπιτεχέστατος.

κακῶς νομίζομεν διαγράφεται τὸ ποιητής. καὶ γὰρ πολλαχοῦ ὁ συγγραφεὺς φαίνεται ταῖς τοιαύταις μεταθέ-

¹ τοῦτ' ἔστιν οἱ μεγαλοφυεῖς συγγραφεῖς.

² διαφωρὸν τρόπον τοιῶδε· ΚΑΘΑΡΩΤΕΡΑ, ΚΑΘΑΤΕΡ, ΚΑΘΑΠΕΡ.

σεσιν ἀρεσκόμενος, ὡς καὶ κατωτέρω 40, 1 ὦν ἐν μὲν οὐδὲν τμηθέν ἀφ' ἑτέρου καθ' ἑαυτὸ ἀειόλογον ἔχει. 43, 5 τοὺς τούτων ὅτι πορρωτάτω ὁχετοὺς ἀπέστρεψεν. ἔτι δὲ 4, 3 διὰ τοῦτ' ἔδωκαν δίκην, οὐχ ἥκιστα δι' ἓνα ἄνδρα, ὃς ἀπὸ τοῦ παρανομηθέντος διὰ πατέρων ἦν, Ἑρμοκράτην τὸν Ἑρμῶνος. ὅθεν ὕγιῶς ἔχει καὶ ἐνταῦθα τὸ χωρίον· καὶ ἄπρωτος ὁ Ἀπολλώνιος ἐν τοῖς Ἀργο-
ναύταις ποιητής, ὃ ἐ. ἄπρωτος — ποιητής.

Κεφ. 33, 5 τί δέ; Ἑρατοσθένης ἐν τῇ Ἑριγόνῃ . . . Ἀρχιλόχου πολλὰ καὶ ἀνοικονόμητα παρασύροντος καὶ κεί-
νης τῆς ἐκβολῆς τοῦ δαιμονίου πνεύματος, ἣν ὑπὸ νό-
μον τάξαι δύσκολον, ἄρα δὴ μείζων ποιητής;

τὸ κακείνης, ὃ ἀνοικονόμητον ὡς ἀληθῶς καθίστησι τὸ
χωρίον¹, λείψανον φαίνεται ὃν δύο λέξεων ἀλλήλαις συγ-
κεχωνευμένων — ΚΑ ΚΕΙΝΗΣ — λέγω δὲ τῆς ἐκεῖνος,
καὶ ἀλλαχοῦ εἰρημένης κείνος², καὶ τῆς κατὰ μέρος ἐκ-
πεσούσης ἔνεκα, λεγομένης καὶ εἵνεκα (9, 15). Πλάτ.
πολιτ. VIII 548, D ἐμπειρίας μὲν ἄρα ἔνεκα κάλλιστα τῶν ἀν-
δρῶν κρίνει. αὐτόθι 329, B εἰ ἦν τοῦτ' αἴτιον κἂν ἐγὼ τὰ αὐτὰ
ταῦτα ἐπεπόνθη ἔνεκά γε γήρως. Δημοσθ. 1, 28 χρηστὰ δ' εἴη
παντὸς εἵνεκα, *omnibus adiuvantibus*. Δημοσθ. 24, 65 ἔνε-
κα ἀναιδείας ἐτοίμως πᾶν ἔργον ποιῆσαι δοκεῖ. κατὰ ταῦτα οἰό-
μεθα γραπτέον εἶναι καὶ ἐνταῦθα· πολλὰ καὶ ἀνοικονόμητα
παρασύροντος ἔνεκα κείνης³ τῆς ἐκβολῆς τοῦ δαιμο-
νίου πνεύματος κτλ.

Κεφ. 34, 1 ἔστι γὰρ αὐτοῦ <Δημοσθένους Ὑπερίδης>
πολυφωνότερος καὶ πλείους ἀρετὰς ἔχων καὶ σχεδὸν
ὑπακρος ἐν πᾶσιν ὡς ὁ πένταθλος.

¹ περὶ τούτου ὁ μὲν Weiske (υἱός) εἰκοτολογεῖ καὶ
κινούντος ἐξ ἐκείνης, ὁ δὲ Schurzfleisch κατακινήσει, ὁ
δὲ Τουρίπς κακείνη τῇ ἐμβολῇ, ἄλλοι δ' ἄλλα.

² 12, 1 διὸ κείνο μὲν κἂν νοήματι ἐνὶ κτέ. καὶ 13, 3 ἀπὸ
τοῦ ὁμητικοῦ κείνου νάματος.

³ κακὰ (ἐ) κείνης;

οὐ ῥάδιον εἰπεῖν πότερον ὁ συγγραφεύς, κριτῆς ἄταν ἀκριβολόγος πολλαχοῦ δὲ καὶ μικρολόγος νῆ Δία, τῇ ταυτολογίᾳ ΣΧΕΛΙΟΝ ὙΠΑΚΡΟΣ ἐχρήσατο ἢ σχεδὸν ὕΠΑΤΟΣ ἔγραψεν· ἡ ἄρα συνέστη τὸ σχεδὸν ὕΠΑΚΡΟΣ ἐκ διαφθοράς τῆς φράσεως σχεδὸν εἰπεῖν ἄΚΡΟΣ [Πλάτ. σοφιστ. 237, C]; ἐπειδὴ μέντοι ὁ περὶ ὑψηγορίας τεχνογράφος ταῦτα λέγων εἰς τὸν αἰὶ παραδειγματιζόμενον Πλάτωνα ἀποβλέπειν ἔοικε¹, τὸ χωρίον ἄλλο τι φαίνεται πεπονθέναι· βιβλιογράφος γάρ τις ἐρμηνεύων τὸ ὕΠΑΚΡΟΣ παρεσημειώσατο σχεδὸν ἄΚΡΟΣ· παρεισδὺν δὲ τοῦτο τὸ ἐξηγητικὸν ἐν ὑστέροις χρόνοις εἰς τὸ κείμενον ἀπετέλεσε τὴν γραφὴν σχεδὸν ἄΚΡΟΣ ὕΠΑΚΡΟΣ, ἔξ ἧς οἱ ἀντιγραφεῖς εἰκότως τὸ περιττὸν ἄΚΡΟΣ παρέλιπον². κατὰ ταῦτα ὀβελιστέον ἡγούμεθα τὸ σχεδὸν.

Κεφ. 34, 4 ἀλλ' ἐπειδήπερ, οἶμαι, τὰ μὲν θ' αὐτέρου (Ὑπερίδου) καλὰ, καὶ εἰ πολλὰ, ὅμως ἀμεγέθη καδίηνήφοντος ἀργὰ καὶ τὸν ἀκροατὴν ἡρεμεῖν ἐῶντα κτλ.

ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ κυρίῳ ἀντιγράφῳ, τῷ ἐν Παρισίοις ἀποκειμένῳ, φερομένου καδίηνήφοντος ποιοῦσιν οἱ τὸ βιβλίδιον ἐκδεδωκότες καρδίῃ νήφοντος, πλημμελῶς μέντοι καὶ ἀλόγως. αὐτὸ γὰρ τοῦτο χαρακτηρίζει τὸν νήφοντα ὅτι οὐδὲν ἢ καρδία παρ' αὐτῷ δύναται, ἀλλὰ μόνος ὁ λόγος καὶ ὁ νοῦς· διὸ καὶ ἀτόπως τὸ καρδίῃ — μάλιστα δὲ ἰωνικῶς — τῷ νήφοντος παράκειται. ὅτι μέντοι

¹ Πλάτ. ἔραστ. 138, Δ λέγομεν πένταθλον αὐτὸν δεῖν εἶναι καὶ ὕΠΑΚΡΟΝ τὰ δευτερεῖα δ' ἔχοντα πάντων τὸν φιλόσοφον. αὐτόθι 136, Α ἀπεικάσας αὐτὸν (τὸν φιλόσοφον) τῷ πεντάθλῳ. αὐτόθι 135, Ε οἶον ἐν τῇ ἀγωνίᾳ εἰσὶν οἱ πένταθλοι πρὸς τοὺς δρομέας.

² τοιαύτας ὑποβολιμαίας ἐρμηνευτικὰς προσθήκας εὐροις ἂν καὶ ἀλλαχοῦ, οἷον 23, 1 „καὶ δὴ Φρυγίῳ δράμα Μιλήτου ἄλυσιν διδάξαντι εἰς δάκρυα ἔπεσον οἱ θεώμενοι ἔπεσε τὸ θέητρον“. πιθανώτατα καὶ τὸ 10, 7 ὡσανεὶ ψύγματα ἢ ἀραιώματα ἐμποιοῦντα μεγέθη συνοικονομούμενα τῇ πρὸς ἀλλήλα σχεσεῖ συντετειχισμένα.

καὶ τῷ κνωδάλῳ καθήνιφοντος ἀνθυποβαλεῖν δέον ἄπορον ὡς ἀληθῶς εἰκάσαι. μὴ ἄρα καὶ ἴδια νήφοντος; ἢ — συγχωρουμένης μεταθέσεως δύο συλλαβῶν — καὶ νῇ Δία πάντως [δόντως;] ἀργά;

Κεφ. 36, 2 καὶ τὸ κυριώτατον ὡς εἴγε¹ ἐκλέξας τὰ Ὀμήρου τὰ Ἀρμυσθένους τὰ Πλάτωνος τῶν ἄλλων, ὅσοι δὴ μέγιστοι, παραπτώματα πάντα ὁμόσε συναθροίσειν, ἐλάχιστον ἂν τι μᾶλλον δ' οὐδὲ πολλοστημόριον ἂν εὐρεθῇ τῶν ἐκείνοις τοῖς ἤρωσι πάντη κατορθουμένων.

προφανὲς τὸ σφάλμα· οὐ μὴν ἀλλὰ παραβλητέα τινὰ τῶν ἀλλαχοῦ ὁμοίων παραδειγμάτων· 9, 8 πολλοῖς δὲ πρὸ ἡμῶν ὁ τόπος ἐξείργασται. 17, 1 τῶν ἡμῖν τεθεωρημένων. 40, 2 ἱκανῶς ἡμῖν δεδήλωται. πρὸς τούτοις δὲ καὶ τὸ προηγηθὲν παραπτώματα ἱκανῶς δεικνύει ὅτι ὁ συγγραφεὺς οὐ κατορθουμένων ἀλλὰ κατωρθωμένων δ' ἐ. κατορθωμάτων ἔγραψεν.

Κεφ. 36, 4 ἡ γὰρ ἀλληλουχία τούτων ἴσως γένοιτ' ἂν τὸ τέλειον.

ἦτοι διορθωτέον τῇ ἀλληλουχίᾳ, ὡς ὁ Tollius παρήνευσεν, ἢ γραπτέον γε ἡ γὰρ ἀλληλουχία τούτων ἴσως γένοιτ' ἂν τι τέλειον, *horum enim inter sese coniunctio forsitan perfectum quiddam fiat.*

Κεφ. 38, 3 μήποτ' οὖν ἄρισται τῶν ὑπερβολῶν, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν σχημάτων προεείπομεν, αἱ αὐτὸ τοῦτο διαλανθάνουσαι ὅτι εἰσὶν ὑπερβολαί. γίνεται δὲ τὸ τοιόνδε, ἐπειδὴν ὑπὸ ἐκπαθείας μεγέθει τινὶ συνεκφωνῶνται περυστάσεως, ὅπερ ὁ Θουκυδίδης ἐπὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ φθειρομένων ποιεῖ.

¹ γραπτέον ἴσως εἴ τις, διαφθαρέν ὦδε· εἴ ΤΙC, ΤΙC, ΤC, ΤΕ, ΓΕ.

ἄπορον τῷ ὄντι ἐστὶν ἰδεῖν ποῖον τὸ τοῦ συνεκφωνῶνται ὑποκείμενον· ἄρα αἱ λανθάνουσαι ὑπερβολαί; ἀλλὰ ταῦτολογία τοῦτο ἀλογωτάτη ἂν εἴη. ἔμοιγ' οὖν ὁ συγγραφεὺς δοκεῖ γεγραφέναι· γίνεται δὲ τὸ τοιόνδε (τὸ διαλανθάνειν ἐν ταῖς ὑπερβολαῖς), ἐπειδὴν ὑπὸ ἐκπαθείας μεγέθει τινὶ συνεκφωνῶνται <αἱ> περιστάσεις, *id autem tum fit, cum propter animi commotionem cum granditate quadam res enunciantur*, ὅπερ καὶ ἐκ τῶν κατωτέρω δῆλον γίνεται· 38, 4 ἡ ὑπερβολὴ δ' εὐλόγως γεννᾶσθαι πρὸς τοῦ πράγματος <δοκεῖ>.

Κεφ. 39, 2 οὐ γὰρ αὐλὸς μὲν ἐντίθησιν τινα πάθη τοῖς ἀκροωμένοις καὶ οἷον ἔκφρονας καὶ κορυβαντισμοῦ πλήρεις ἀποτελεῖ καὶ βάσιν ἐνδοῦς τινα θνθμοῦ πρὸς ταύτην ἀναγκάζει βαίνειν ἐν θνθμῷ καὶ συνεξομοιοῦσθαι τῷ μέλει τὸν ἀκροατὴν, κἂν ἄμουσος ἢ παντάπασιν, καὶ νῆ Δία φθόγγοι κιθάρας, οὐδὲν ἀπλῶς σημαίνοντες ... θανμαστον ἐπάγουσι πολλάκις, ὡς ἐπίστασαι, θέληγτρον ... οὐκ οἶόμεθα δ' ἄρα τὴν σύνθεσιν ἁρμονίαν τινὰ οὖσαν λόγων ἀνθρώποις ἐμφυτον καὶ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, οὐχὶ τῆς ἀκοῆς μόνῃς ἐφαπτομένην ... κηλεῖν τε ὁμοῦ καὶ πρὸς ὄγκον τε καὶ ἀξίωμα καὶ ὕψος πᾶν, ὃ ἐν αὐτῇ περιλαμβάνει, ἡμᾶς ἐκάστοτε συνδιατιθέσθαι παντοίως ἡμῶν τῆς διανοίας ἐπικρατοῦσαν;

τρέποντές τινες τὸ οὐ γὰρ εἰς τί γάρ; οὐδαμῶς θεραπεύουσι τὸ κακόν· καὶ γὰρ τοῦτο μᾶλλον ἐν τῷ αὐλὸς μὲν — οὐκ οἶόμεθα δ' ἄρα κείται. τὸ δὲ καὶ νῆ Δία φθόγγοι τί βούλεται; μὴ γὰρ οἱ φθόγγοι κιθάρας ἐνταῦθα τηλικαύτην διαφορὰν ἀποτελοῦσιν, ὥστε ἀναφωνῆσαι καὶ νῆ Δία; οὐ μὰ Δία. σαφὴ καὶ ὑγιὰ νοῦν ὡδε ἂν λάβοι ὁ τόπος·

ὅπου γὰρ αὐλὸς μὲν ἐντίθησιν τινα πάθη τοῖς ἀκροωμένοις καὶ οἷον ἔκφρονας καὶ κορυβαντισμοῦ πλήρεις ἀποτελεῖ ... κερνοὶ δὲ φθόγγοι κιθάρας, οὐδὲν ἀπλῶς

σημαίνοντες... θαυμαστὸν ἐπάγουσι πολλάκις, ὡς ἐπίστασαι, θέληττον... οὐκ οἴομεθα δ' ἄρα τὴν σύνθεσιν κτλ.

ὅτι δὲ τὸ κενὸν φθόγγοι κιθάρας ὀρθῶς ἔχει δηλοῦται καὶ ἐκ τῶν ἀμέσως ἐπομένων λέξεων οὐδὲν ἀπλῶς σημαίνοντες, ὃ ἔ. κενοί.

Καταμεμφόμενος ἐν κεφ. 43, 1 τὸν Θεόπομπον ὡς ὑπερφυῶς σκευάσαντα τὴν τοῦ Πέρσου κατάβασιν εἰς Αἴγυπτον, παραφέρει μακρὰν διήγησιν αὐτοῦ, ἐν ἣ πάντα τὰ ὡς τὸν βασιλέα κομισθέντα δῶρα ἀπαριθμεῖται· ἀφικόμενος δὲ τῷ λόγῳ ἐπὶ τὰ τοῦ μαγειρείου φησί (43, 2).

καὶ πολλοὶ μὲν ἀρτυμάτων μέδιμνοι, πολλοὶ δὲ θύλακoi καὶ σάκκοι καὶ χάρται βιβλίων καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων χρησίμων.

ἀλλὰ τί οἱ χάρται βιβλίων παρὰ τοῖς Πέρσαις, μάλιστα δ' ἐν μαγειρείῳ, βούλονται ἀμήχανον ἰδεῖν. τὸ διεφθαρμένον τοῦτο χωρίον, ὃ καὶ παρ' Ἀθηναίῳ κείμενον¹ τὰ αὐτὰ πέπονθε, τοιῷδε τρόπῳ διορθωτέον ἡγούμεθα·

ΚΑΙΧΑΡΤΑΙΒΥΒΛΙΩΝ

ΤΡΥΒΛΙΩΝ

Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 278 κεραμεύειν τὰ τρύβλια. Ἀριστοφ. ἵππ. 905 τρύβλιον ροφήσαι (ἔτι δὲ πρβ. ἵππ. 650. σφῆκ. 77. ἐκκλησ. 252. πλοῦτ. 1108). Λουκ. Τίμ. τὰ τρύβλια τῷ λιχανῷ ἀποσμήχων. Γαλην. 14 ὃ τὸ τρύβλιον περιεῖχων. Πολυδ. 6, 85 ἐμβάφια καὶ λεκάνια καὶ τρύβλια καὶ δεύβαφα, ἐν οἷς τὰ ἡδύσματα ἢ βρώματα.

τὸ δὲ ὑπόλοιπον καὶ χάρτα τί δύναται; ἴσως

ΚΑΙ ΧΑΡΤΑ

ΚΑΤΕΙΡΙΑ ὃ ἔ. ἀπειρία, ὃ οὐκ

ἀπίθανον, ἄλλως τε καὶ ἀναγκαιοτάτων σκευῶν τῶν τρυ-

¹ Ἀθῆν. II 67, F καὶ Θεόπομπος δὲ φησι „πολλοὶ μὲν <μέδιμνοι> ἀρτυμάτων, πολλοὶ δὲ σάκκοι καὶ θύλακκοι βιβλίων καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων τῶν χρησίμων πρὸς τὸν βίον.“

βλίων ἐν τοῖς μαγειρείοις ὄντων. ὅτι δ' ἐν οἰκονομίᾳ, μάλιστα τῇ τῶν Περσῶν, τῷ ὄντι ἀπειρία τρυβλίων ἀναγκαία ἦν οὐκ ἄπορόν ἐστιν εἰκάσαι.

Κεφ. 43, 6 ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐπ' εἶδους ἐπείγει τὰ μικροποιὰ διαριθμεῖν· προϋποθεδεδειγμένων γὰρ τῶν ὅσα εὐγενεῖς καὶ ὑψηλοὺς ἐργάζεται τοὺς λόγους, ὅλον ὡς τὰ ἐναντία τούτων ταπεινοὺς ποιήσει κατὰ τὸ πλεῖστον καὶ ἀσχήμονας.

Περὶ τῶν ὅσα εὐγενεῖς καὶ ὑψηλοὺς ἐργάζεται τοὺς λόγους ἐγένετο λόγος ἀπὸ τοῦ κεφαλαίου ὀγδόου ἕως τοῦ κεφ. τεσσαρακοστοῦ πρώτου ἢ μᾶλλον ἐξ ἀρχῆς μέχρι τοῦδε — περὶ αὐτοῦ γὰρ τούτου τοῦ ὕψους ὁ λόγος ἐν τῷδε τῷ περὶ ὕψους βιβλίῳ ἐστίν —. ἀρ' οὖν ὑπόδειξις ἢ ἀπόδειξις ἐστὶ τοῦτο; ἴσως ὁ συγγραφεὺς ἔγραψε *προαποδεδειγμένων*· τὸ μὲν γὰρ *προϋποδεικνύειν* μεταγενέστερον φαίνεται ἢ ὥστε τὸν ἡμέτερον συγγραφέα τούτῳ κεχρησθαι, τὸ δὲ *προαποδεικνύειν* οὐ μόνον παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις εὐχρηστεῖ, ὡς Διονύς. Ἀλικαρν. τέχνη. ῥητορ. 10, 18 τῶν προαποδεδειγμένων πραγμάτων. Πλούτ. ἠθικ. συμπ. VIII, 3, 2 νῦν δὲ χρῆσθαι τισι τῶν προαποδεδειγμένων ὑπ' Ἐπικούρου· ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς παλαιοῖς αὐτοῖς εὔρηται, ὡς Ἰσοκρ. Νικοκλ. 13 τούτων προαποδειχθέντων.

Κεφ. 44, 5 ὥσπερ οὖν — εἴγε φησὶ τοῦτο πιστόν ἐστιν ἀκούω — τὰ γλωττόζομα ἐν οἷς οἱ πνυγμαῖοι, καλούμενοι δὲ νᾶνοι, τρέφονται, οὐ μόνον ζωλεῖ τῶν ἐγκεκλησμένων τὰς αὐξήσεις ἀλλὰ καὶ συναιρεῖ (χειρότερ. συνάροι) διὰ τὸν περιεκείμενον τῆς σώμασι δεσμόν, οὕτως κτλ.

ἴσως ἐχρήσατο ὁ συγγραφεὺς τῇ φράσει *πιστόν ἐστιν ἀκούειν*¹, *si id credibile est auditu*. ἢ γὰρ διόρ-

¹ Σοφ. Οἶδ. βασ. 792 (γένος) ἀτλητον ὁρᾶν *intolerabile*

θωσις πιστόν ἐστιν ὁ ἀκούω (Morus), ἡ πιστόν δ' ἀκούω (Pearce), ἡ πιστόν [ἐστίν] ἀκούω (Tourius, ὡς καὶ ὁ Ιαηη ἔπεται), οὐκ ἔστι πιθανή, ἅτε περιορίζουσα τὴν ἔννοιαν. οὕτω γὰρ ὁ φιλόσοφος φαίνεται μὲν τὰ περὶ τῶν νάνων ἀκηκώς, ἄδηλον δὲ εἰ ταῦτα καὶ τοῖς πολλοῖς γνωστά ἦν. ἀλλὰ πῶς ἂν παραβολὴν τίς ποτε ποιούμενος, καὶ ταῦτα φιλόσοφος ὢν, ἐξ ἀγνώστων τοῖς πολλοῖς πραγμάτων τὸ παράδειγμα ἂν λάβοι;

Κεφ. 44, 7 ἀκολουθεῖ γὰρ τῷ ἀμέτρῳ πλούτῳ καὶ ἀκολάστῳ συνημμένη καὶ ἴσα, φασί, βαίνουσα πολυτέλεια, καὶ ἅμα ἀνοίγοντος ἐκείνου τῶν πόλεων καὶ οἰκῶν τὰς εἰσοόδους, εἰς ἃς ἐμβαίνει καὶ συνοικίζεται.

τῷ εἰς ἃς δοκοῦμεν ἀνθυποβαλεῖν τὸ εἶσω· πιθανὸν μέντοι φαίνεται ἂν καὶ τὸ εἰς ἩΜᾶς, τῷ νῷ τοῦ ὄλου οὐκ ἀντιμαχόμενον. μικρὸν γὰρ ἀνωτέρω ὁ συγγραφεὺς ἔφθη εἰπὼν· ἡ φιλοχρηματία πρὸς ἣν ἅπαντες ἀπλήστως νοσοῦμεν, καὶ τὰ συμφύη τούτῳ (τῷ πλούτῳ) κακὰ εἰς τὰς ψυχὰς ἡμῶν ἐπεισιόντα· εἶτα δὲ χρονίσαντα ταῦτα ἐν τοῖς βίοις· καὶ κατωτέρω (44, 11) ἔφην εἶναι τῶν νῦν γεννωμένων φύσεων τὴν ῥαθυμίαν, ἣ πλὴν ὀλίγων πάντες ἐγκαταβιοῦμεν. οὐ μὴν ἄλλ' ἡ πρώτη εἰκασία εἶσω ἀπλουστέρα καὶ πιθανωτέρα ἡμῖν φαίνεται. πρβ. Ξενοφ. ἀνάβ. II 4, 12 παρήλθον εἶσω αὐτοῦ (τοῦ τείχους). VII 1, 40 εἶσω τοῦ τείχους ἀπήει. Θουκ. II 76, 3 προχωροῦντες εἶσω. VI 44, 3 αὐτοὺς εἶσω οὐκ ἐδέχοντο.

Κεφ. 44, 8 ταῦτα γὰρ οὕτως ἀνάγκη γίνεσθαι καὶ μηκέτι τοὺς ἀνθρώπους ἀναβλέπειν μηδ' ἕτερα φήμης εἶναι τινα λόγον, ἀλλὰ κτλ.

ὁ Ruhnken καὶ Reiske τρέπουσι τὸ ἕτερα φήμης εἰς ὑστεροφημίας· ἀλλ' ἀπλουστέρον ἡγούμεθα τὸ ἐστέρας

τίσι. Πλάτ. Φαῖδρ. 253, Δ λευκὸς ἰδεῖν. Πλάτ. νόμ. 656, Δ θαῦμα καὶ ἀκοῦσαι. Πίνδ. Π. 1, 26 θαῦμα... ἀκοῦσαι.

φήμης, πιθανώτατον δὲ τὸ ἐτέρας φήμης, εἰ μὴ ἄρα ὁ συγγραφεὺς μὴδ' ἕτερον φήμης εἶναι τινα λόγον ἔγραψεν.

Κεφ. 44, 11 ὅλως δὲ δαπανῶν ἔφην εἶναι τῶν νῦν γεννωμένων φύσεων τὴν ῥαθυμίαν, ἢ πλὴν ὀλίγων πάντες ἐγκαταβιοῦμεν.

τὸ προφανῶς ὀφαιερὸν καὶ ἀτοπον δαπανῶν ἴσως διαφθορά ἐστὶ τῆς συνήθους φράσεως διὰ πάντων ἢ διὰ πολλῶν (πρβ. 33, 5 διὰ πάντων γὰρ ἀμώμητον τὸ ποιημάτων), ἢ καὶ πιθανωτέρα ἐστὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Spengel σημειουμένης διὰ παντός.

This book should be returned to
the Library on or before the last date
stamped below.

A fine of five cents a day is incurred
by retaining it beyond the specified
time.

Please return promptly.

~~MAR 1 '56 H~~

~~SEP 12 '50 H~~

GI 21.105
Adnotationes criticae in Longin qui
Widener Library 005762490

3 2044 085 136 505

